

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Studijní program: **N 6208 / Ekonomika a management**

Studijní obor: **6208T070 / Obchodní podnikání**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Ekologická daňová reforma a její dopady pro domácnosti a průmysl

Vedoucí diplomové práce
doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.

Autor
Bc. Filipová Hana

2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Hana FILIPOVÁ**
Osobní číslo: **E13868**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Ekologická daňová reforma v ČR a její dopady pro domácnosti a průmysl**
Zadávací katedra: **Katedra regionálního managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem diplomové práce je provést analýzu úspěšnosti ekologické daňové reformy v ČR, včetně dopadů na domácnosti a vybrané průmyslové odvětví. Diplomová práce je zaměřena na porovnání přínosů a negativ spojených s ekologickou daňovou reformou. Zhodnotí současný stav a v neposlední řadě i úspěšnost jednotlivých etap ekologické daňové reformy.

Metodika práce:

1. Studium odborné literatury vybrané problematiky. Úvod do problematiky: Literární rešerše - ekologická (energetická) daň, pojem a vývoj, ekologická daňová reforma, přínosy, etapy, dopady.
2. Ekologická daňová reforma v EU.
3. Ekologická daň a ekologická daňová reforma v ČR.
4. Vlastní analytická část ? analýza úspěšnosti daňové reformy v ČR , jejich dopadů na domácnosti, energetiku a zaměstnanost.
5. Vyhodnocení a závěry - výsledky a zhodnocení získaných údajů a informací

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární rešerše, 3. Zaměření, cíl, studie, 4. Průzkum trhu, 5. Vyhodnocení studie, 6. Závěr, 7. Přehled použité literatury.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **50-60 stran, dle možností**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

BOSQUET, B. Environmental Tax Reform: Does it Work? A Survey of the Empirical Evidence. *Ecological Economics*. 2000, vol. 34, no. 1, s. 19-32.
EKINS, P. SPECK, S. (forthcoming): **Environmental tax reform (ETR) : A Policy for sustainable economic growth**, Oxford university Press, London.
GAGO, A., & LABANDEIRA, X.,: Towards a green tax reform model, *Journal of environmental Policy and Planning*, Vol.2, Issue, 2000.
EVROPSKÁ KOMISE: Směrnice č. 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.
JANČÁŘOVÁ, I. *Ekologická politiky*, 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3599-4.
ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*, 3. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2009. ISBN 978-80-7201-746-1.
VOJTOVÁ, Jana. *Ekologická daňová reforma* [online]. 2008 [cit. 2013-02-26]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Barbora Kaplanová. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/99606/esf_mn/
Jiné zdroje:
Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů
Zákon č. 17/2012 Sb., o celní správě ČR
OECD: Environmentally related taxes - internetová databáze
<http://www.mzp.cz/>
<http://www.hnutiduha.cz/>
<http://www.tzb-info.cz/>

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.**
Katedra regionálního managementu

Datum zadání diplomové práce: **30. listopadu 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2014**

12

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHLAVSKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA
500 02 BUDĚJOVICE
TEL: 384 311 111
WWW: WWW.JUO.CZ

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 11. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury v seznamu použité literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění souhlasím se zveřejňováním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů i záznam o průběhu a výsledků obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 10. 4. 2015

.....
Bc. Filipová Hana

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce paní doc. Ing. Evě Cudlínové, CSc. za odborné vedení této diplomové práce, především za její praktické rady a doporučení.

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	DANĚ – obecná teorie	6
3	EKOLOGICKÉ (energetické) DANĚ	8
3.1	Předmět daně a správce ekologické daně.....	10
3.2	Vymezení pojmů	13
3.3	Daň z plynu	14
3.3.1	Plátce daně	14
3.3.2	Vznik povinnosti daň přiznat a zaplatit.....	14
3.3.3	Základ daně, sazba daně a výpočet daně.....	15
3.4	Daň z pevných paliv.....	16
3.4.1	Plátce daně	16
3.4.2	Vznik povinnosti daň přiznat a zaplatit.....	16
3.4.3	Základ daně, sazba daně a výpočet daně.....	17
3.5	Daň z elektřiny	18
3.5.1	Plátce daně	18
3.5.2	Vznik povinnosti daň přiznat a zaplatit.....	18
3.5.3	Základ daně, sazba daně a výpočet daně.....	18
3.5.4	Osvobození od daně	19
4	SMĚRNICE RADY 2003/96/ES	20
4.1	Produkty upravované Směrnicí.....	21
4.2	Zdanění a minimální sazby daně z elektřiny.....	22
4.3	Osvobození od daně	24
5	EKOLOGICKÁ DAŇOVÁ REFORMA V ČR	27
5.1	Principy zavedení EDR v České republice	28
5.2	Realizace 1. etapy ekologické daňové reformy.....	30
5.2.1	Zákon o dani z elektřiny.....	31
5.2.2	Zákon o dani z pevných paliv	32
5.2.3	Zákon o dani ze zemního plynu	33
5.3	II. etapa ekologické daňové reformy.....	34

5.4	III. etapa ekologické daňové reformy	36
6	EKOLOGICKÁ DAŇOVÁ REFORMA V EU	37
7	CÍLE PRÁCE A METODIKA	40
8	ANALÝZA, DOPADY A REGULACE EDR	41
8.1	Využití výnosů EDR v ČR	41
8.1.1	Predikované výsledky výnosů EDR	41
8.1.2	Aktuální stav výnosů	42
8.1.3	Srovnání predikovaného a skutečného stavu výnosů	43
8.2	Výnosová neutralita	45
8.2.1	Plánované využití výnosů	45
8.2.2	Využití výnosů – skutečná data	47
8.3	Splnění cíle druhé etapy EDR	51
8.4	Dopady EDR do cen paliv, elektrické energie a tepla	55
8.4.1	Očekávaná průměrná cena elektřiny dle koncepce EDR	55
8.4.2	Skutečná průměrná cena elektřiny	55
8.4.3	Očekávaná průměrná cena pevných paliv dle koncepce EDR	57
8.4.4	Skutečná průměrná cena pevných paliv	57
8.4.5	Očekávaná průměrná cena zemního plynu dle koncepce EDR	59
8.4.6	Skutečná průměrná cena zemního plynu	59
8.5	Sociální dopady (domácnosti)	61
8.5.1	Predikované dopady pro domácnosti	61
8.5.2	Zjištění skutečného dopadu pro domácnosti	64
8.6	Dopady na průmysl (firmy)	67
8.6.1	Očekávané dopady pro průmysl	67
8.6.2	Skutečné dopady pro průmysl	69
9	VÝSLEDKY ANALÝZY	71
10	ZÁVĚR	73
11	SEZNAM LITERATURY	74
12	SEZNAM GRAFŮ	78
13	SEZNAM TABULEK	79
14	PŘÍLOHA	81

14.1 Přehled sekcí, subsekcí a oddílů Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ). ... 81

1 ÚVOD

Ochrana životního prostředí, to je téma, které je stále aktuální a postupem času nabývá na významu, více a více se jím zabývá vládní politika ve všech státech světa. Vedle předpisů, které určité chování zakazují a jiné naopak nařizují, jsou používány i ekonomické nástroje, jejichž cílem je snaha pozměnit tržní rovnováhu tak, aby působila ve směru omezování činností škodlivých pro životní prostředí (těžba uhlí, ropy, zemního plynu, vypouštění nebezpečných látek do ovzduší, vysoké emise, freony, atd.) Bez státních zásahů by bylo téměř nemožné udržovat přírodní zdroje.

Pro podnikatelskou sféru není ekonomicky výhodné angažovat se na ochraně přírody, vyšších příjmů dosáhne při 100% orientaci na ekonomickou činnost. Toto podnikání by vedlo k destrukci životního prostředí. Proto je nutné regulovat chování nejen podnikatelů, ale i domácností státní mocí.

Státy proto vytváří nejrůznější nástroje k ochraně životního prostředí, jako jsou ekologické daně, které jsou zaváděny po celé evropské unii, včetně ČR. Ekologické daně jsou zaváděny v rámci ekologické daňové reformy. Evropské státy začaly zavádět environmentální daně již v 90. letech 20. století. V České republice první uvalování daní od 1. ledna 2008. Ekologická daňová reforma je považována za jeden z možných přístupů, jímž lze dosáhnout zvýšení kvality životního prostředí, snížení dopadů poškození životního prostředí na lidské zdraví, zvýšení efektivity ekonomiky a oživení trhu práce.

Cílem této diplomové práce je provést analýzu úspěšnosti ekologické daňové reformy v ČR a její dopady pro domácnosti a vybraná průmyslová odvětví. Práce je zaměřena na přínosy z ekologické daňové reformy, dopady a nynější stav. V neposlední řadě budou v diplomové práci zmíněny jednotlivé etapy ekologické daňové reformy.

Práce je členěna do několika kapitol. Hned po úvodní části následuje kapitola, kde jsou představeny daně obecně, ekologické daně a podrobněji je zde vysvětlena správa daní, předmět daně, také vymezení jednotlivých pojmů. Konkrétně jsou v kapitole zmíněny a definovány jednotlivé druhy daní.

Čtvrtá kapitola je věnována Směrnici 2003/96/ES, kterou se mění rámcová struktura Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. Díky této směrnici mohla být v České republice realizována ekologická daňová reforma („EDR“).

V páté kapitole se zabývám ekologickou daňovou reformou v České republice, jejími principy zavedení a jednotlivými kroky EDR. V páté kapitole se zmiňuji o ekologické daňové reformě v Evropě, především ve Švédsku, Dánsku, Španělsku a Řecku.

Šestá kapitola naznačuje průběh a fungování EDR ve státech Evropské unie a sedmá kapitola, metodika a cíle práce, kde je ve stručnosti popsán postup, analýza a výstup v praktické části diplomové práce

Osmá a nejdůležitější kapitola je nazvána – „Analýza, dopady a regulace EDR“. Zde ze zjištěných dat Českým statistickým úřadem, Eurostatem, na základě vlastních úvah, odborných podkladů, výročních zpráv a materiálů Ministerstva životního prostředí, porovnávám jednotlivé dopady ekologické daňové reformy na spotřebitele, firmy a stát.

2 DANĚ – obecná teorie

Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba zpravidla neúčelová a neekvivalentní. Daň se platí opakovaně v pravidelných intervalech, nebo nepravidelně, pouze za jistých okolností. [Kubátová, 2006]

Neúčelovostí se rozumí ta skutečnost, že vybraná daň není určena ke zcela konkrétnímu využití, ale je součástí celkových příjmů veřejných rozpočtů.

Neekvivalentní znamená, že poplatník daně nemá garantovanou konkrétní protihodnotu, která by odpovídala výši jeho daňové povinnosti. [Puchinger, 2006]

V definici a chápání ekologických daní panuje mezi jednotlivými autory i experty z praxe velká nejednotnost. OECD definuje ekologické daně pro účely jejich evidence jako “povinné platby státu bez kompenzace protislužbou, uvalené na daňové základy považované za zvláště relevantní ve vztahu k životnímu prostředí“. [OECD, 2006]

Ekologii jako první definoval německý filozof a biolog Ernst Haeckel v roce 1869 jako vědu o vztazích organismů mezi sebou a také o vztazích organismů k okolnímu světu. Ekologie se užívá, v širokém smyslu, jako ochrana životního prostředí. [Wikipedia, 2001]

Důležitým pojmem vzhledem k ekologii a životnímu prostředí je pojem externalita, což jinými slovy znamená vedlejší následky činností, jež ovlivňují životy lidí, kteří nejsou nijak s těmito činnostmi spojeni. Externality rozdělujeme na pozitivní a negativní.

Pozitivní externalita ovlivňuje nezúčastněné osoby v pozitivním smyslu, tedy přispívá k jejich životu. Bohužel, jak je z názvu patrné, negativní externalita přináší pravý opak, nejznámějším příkladem je znečišťování životního prostředí z výroby.

S problematikou externalit souvisí tzv. internalizace, což znamená zavádění energetických daní za účelem odstranění negativních externalit „zpoplatněním znečišťování“. [Mankiw, 1999]

Jako jeden z prvních se koncepcí externalit zabýval začátkem 20. století anglický ekonom Artur Cecil Pigou. Právě jemu je přisuzována první formulace myšlenky internalizace externalit. [Šauer, 1995]

Externality způsobují nerovnost soukromých a společenských nákladů ve výrobě. Dle Pigoua může být takovéto zkreslení nákladů odstraněno zavedením daní na trhem neoceněné vedlejší efekty, vznikající při výrobě. Tím bude dosaženo přiblížení nebo v ideálním případě vyrovnání společenských nákladů s náklady výrobce. [*Pigovian tax*]

Propojení daní a externalit se dá také vyjádřit tzv. Pigouovou daní. Čisté piguovské daně jsou daně odstraňující negativní externality. Výše sazeb těchto daní by měla odpovídat míře mezní ztráty užitku, způsobené externalitou. Je zřejmé, že určit správně odpovídající sazbu této daně je prakticky nemožné, protože vyčíslit hodnotu externality je velmi obtížné. Dalším problémem spojeným se zavedením tohoto typu daně je, že náklady na případné určení velikosti externality by byly příliš vysoké ve vztahu k daňovým výnosům. [Kubátová, 2006]

3 EKOLOGICKÉ (energetické) DANĚ

Ekologické daně jsou jedním z ekonomických nástrojů politiky životního prostředí. Nástroje ochrany životního prostředí lze členit podle různých hledisek. Nejčastěji se rozlišují na nástroje normativní (administrativní) a nástroje ekonomické. [Moravcová, 2005]

Administrativní nástroje zasahují podniky, domácnosti i jednotlivce přímo a jejich hlavní výhodou je rychlé a dobře kontrolovatelné působení. Na druhou stranu postrádají jakýkoliv motivační efekt. Ekonomické nástroje představují tržně orientovaný přístup k řešení problémů životního prostředí. [Lounková, 2008]

Úkolem ekologických daní je prostřednictvím internalizace negativních externích efektů ekonomické činnosti subjektů, zahrnout do ceny produktů i škody páchané na životním prostředí a zprostředkovat tak informaci o skutečné vzácnosti přírodních zdrojů. [Moravcová, 2005]

Ekologické daně představují daně, jejichž daňovým základem je fyzická jednotka (nebo její zástupní jednotka) něčeho, co má prokazatelný, specifický negativní vliv na životní prostředí.

Ekologické daně by měly zdražit některé procesy, při kterých se využívají neobnovitelné zdroje, a které zároveň nejvíce znečišťují životní prostředí. [Šťastný, 2002]

Ekologické daně jsou takové daně, při jejichž zavedení nebo zvýšení se očekává pozitivní vliv na životní prostředí – to je první přístup, jak chápat ekologickou daň. Druhým přístupem k ekologickým daním jsou takové daně, jejichž zavedení či zvýšení se promítne v daňové základně (ta představuje environmentálně škodlivou výrobu či spotřebu). [Kubátová, 2006]

V souladu s podmínkami členství České republiky v EU vznikla v České republice k 1. lednu 2008 povinnost zavést daň z elektřiny, ze zemního plynu a z pevných paliv.[*Vališ, 2005*]

Tato povinnost byla zpracována do zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, část čtyřicátá pátá, čtyřicátá šestá a čtyřicátá sedmá. Zmiňované části jsou koncipovány obdobně a obsahují stejné principy zdanění. Došlo k plnému transponování směrnice Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.[*BussinnessInfo, 2013*]

3.1 Předmět daně a správce ekologické daně

Předmět daně se liší v závislosti na druhu energetického produktu.

- zemní plyn - jedná se o zemní plyn a některé další plyny uvedené pod kódy nomenklatur (dále jen „KN“) 2711 11, 2711 21, 2711 29 a 2705, určený především k použití, k prodeji, k výrobě tepla, jako pohon pro motory
- pevná paliva - jde zejména o černé uhlí uvedené pod KN 2701, dále hnědé uhlí (KN 2702), koks pod KN 2704 a ostatní uhlovodíky uvedené pod KN 2706, 2708, 2713 až 2715, určený především k použití, k prodeji, k výrobě tepla, jako pohon pro motory
- elektřina – je předmětem daně uvedená pod KN 2716 [*Celní správa ČR, 2009*]

Tabulka 1: Vysvětlení kódů nomenklatur - KN

Nerostná paliva, minerální oleje a produkty jejich destilace, živičné látky, minerální vosky			
Kód KN	Popis zboží	Smluvní celní sazba (%)	Doplňková jednotka
2701	Černé uhlí, brikety, bulety a podobná tuhá paliva vyrobená z černého uhlí:		
	<i>Černé uhlí těž v prášku, avšak neaglomerované:</i>	Bez	-
2701 00	- Antracit	Bez	-
2701 12	- - Živičné uhlí	Bez	-
2701 12 10	- - - koksované uhlí	Bez	-
2701 12 90	- - - ostatní	Bez	-
2701 19 00	- ostatní uhlí	Bez	-
2701 20 00	<i>Brikety, bulety a podobná tuhá paliva vyrobená z černého uhlí</i>	Bez	-
2702	Hnědé uhlí těž aglomerované, kromě gagátu (černého jantaru)		
2702 10 00	- Hnědé uhlí těž v prášku, avšak neaglomerované:	Bez	-
2702 20 00	- Aglomerované hnědé uhlí	Bez	-
2704	Koks a polokoks z černého uhlí, hnědého uhlí nebo rašeliny, aglomerovaný, retortové uhlí		
2704 00 10	- Koks a polokoks z černého uhlí	Bez	-
2704 00 30	- Koks a polokoks z hnědého uhlí	Bez	-
2704 00 90	- Ostatní	Bez	-
2706	Černouhelný, hnědouhelný nebo rašelinový dehet a jiné minerální dehty ...		
2708	Smola a smolný koks z černouhelného dehtu nebo jiných minerálních dehtů		
2708 10 00	- Smola	Bez	-
2708 20 00	- Smolný koks	Bez	-
2711	Ropné plyny a jiné plynné uhlovodíky		
2711 11 00	- Zemní plyn zkapalnění	0,7	TJ
2711 21 00	- Zemní plyn v plynném stavu	0,7	TJ
2711 29 00	- Ostatní	0,7	-
2713	Ropný koks, ropné živice a ostatní zbytky minerálních olejů nebo olejů ze živičných nerostů		
2714	Přírodní živice, přírodní asfalt, živičné nebo ropné břidlice a dehtové písky, asfaltity a asfaltické horniny		
2715	Živičné směsi na bázi přírodního asfaltu, přírodní a ropné živice, minerálního dehtu nebo minerální dehtové smoly		
2716	Elektrická energie	Bez	1 000 kWh

Správa daně je vykonávána celními orgány, které vydávají dva typy povolení. Jedním z nich je povolení k nabytí osvobozených energetických produktů a lze jej získat rozhodnutím celního úřadu po přezkoumání podaného návrhu na jeho vydání. Stejně tak je tomu i v případě povolení k nabytí energetických produktů bez daně. Fyzické nebo právnické osobě, která není držitelem povolení, nesmí být energetické produkty bez daně či produkty osvobozené od daně dodány. [*Celní správa ČR, 2013*]

3.2 Vymezení pojmů

Pro tyto účely se rozumí:

- daňové území = území České Republiky
- dodavatel = právnická osoba (dále PO) nebo podnikající fyzická osoba (dále FO), která nabývá plyn / pevná paliva bez daně za účelem jeho dalšího prodeje nebo obchodník s elektřinou, výrobce elektřiny dle energetického zákona a operátor trhu s elektřinou
- konečný spotřebitel = FO nebo PO, která nemá oprávnění nabývat plynu / pevných paliv / elektřiny bez daně; konečným spotřebitelem není o v případě plynu - provozovatel distribuční nebo přepravní soustavy a provozovatel podzemního zásobníku plynu, o v případě elektřiny - provozovatel distribuční nebo přenosové soustavy
- kód nomenklatury = číselné označení výrobků uvedené v nařízení Rady o celní a statistické nomenklatuře a o Společném celním sazebníku, v platném znění z 1. 1. 2002
- den dodání
 - v případě plynu - první den, kdy může nabývajícím nakládat s plynem jako vlastník, nebo den odečtu z měřicího zařízení nebo den zjištění skutečně odebraného množství plynu pomocí plynárenského zařízení
 - v případě elektřiny – den odečtu z měřicího zařízení nebo den zjištění skutečně odebraného množství elektřiny
- ekologicky šetrná elektřina = elektřina
 - pocházející ze sluneční nebo větrné nebo geotermální energie
 - vyrobená ve vodní elektrárně nebo z biomasy, příp. z produktů vyrobených z biomasy
 - vyrobená z emisí metanu z uzavřených uhelných dolů nebo z palivových článků [*Ekologické daně, 2011*]

3.3 Daň z plynu

3.3.1 Plátce daně

Plátcem daně je *dodavatel*, který na daňovém území dodal plyn konečnému spotřebiteli, *provozovatel* distribuční soustavy, *provozovatel* přepravní soustavy a *provozovatel* podzemního zásobníku plynu, dále *fyzická nebo právnická osoba*, která použila plyn zdaněný nižší sazbou daně k účelu, kterému odpovídá vyšší sazba daně. *Fyzická nebo právnická osoba*, která použila plyn osvobozený od daně k jiným účelům, než na které se osvobození od daně vztahuje, nebo fyzická nebo právnická osoba, která spotřebovala nezdaněný plyn, s výjimkou plynu-osvobozeného od daně.

Plátce daně podá návrh na registraci k dani u správce daně nejpozději v den vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit.

Postavení plátce daně bez povinnosti se registrovat má dodavatel a výrobce plynu, kterému nevznikla povinnost daň přiznat a zaplatit.

3.3.2 Vznik povinnosti daň přiznat a zaplatit

Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká dnem

- dodání plynu konečnému spotřebiteli na daňovém území
- spotřeby plynu provozovatelem distribuční soustavy, provozovatelem přepravní soustavy nebo provozovatelem podzemního zásobníku plynu,
- spotřeby plynu, u něhož byla uplatněna sazba daně nižší než sazba daně stanovená pro daný účel použití
- spotřeby plynu osvobozeného od daně k jiným účelům, než na které se osvobození od daně vztahuje
- spotřeby nezdaněného plynu, s výjimkou plynu osvobozeného od daně.

Povinnost daň přiznat a zaplatit nevzniká, pokud fyzická nebo právnická osoba, která nabyla zdaněný plyn nebo plyn osvobozený od daně, dodá takový plyn jiné fyzické nebo právnické osobě.

Dodáním plynu konečnému spotřebiteli se rozumí i dodání plynu do prostor čerpací stanice, která dodává plyn pro pohon motorů.

3.3.3 Základ daně, sazba daně a výpočet daně

Základem daně je množství plynu v MWh spalného tepla.

Sazby daně jsou stanoveny takto:

- 264,80 Kč/MWh spalného tepla pro plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 29 a 2705
- v období od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2011 činí sazba daně 0 Kč/MWh spalného tepla pro plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 11 a 2711 21
- v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2014 činí sazba daně 34,20 Kč/MWh spalného tepla pro plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 11 a 2711 21
- 30,60 Kč/MWh spalného tepla pro plyn

Nelze-li vyjádřit spalné teplo plynu v MWh, stanoví se spalné teplo ve výši 15 MWh na tunu plynu.

Výše daně se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně.

3.4 Daň z pevných paliv

3.4.1 Plátce daně

Plátcem daně je *dodavatel*, který na daňovém území dodal pevná paliva konečnému spotřebiteli, dále *fyzická nebo právnická osoba*, která použila pevná paliva osvobozená od daně k jiným účelům, než na které se osvobození od daně vztahuje, fyzická nebo právnická osoba, která spotřebovala nezdaněná pevná paliva, s výjimkou pevných paliv osvobozených od daně.

Plátce daně podá návrh na registraci k dani u správce daně nejpozději v den vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit.

Postavení plátce daně bez povinnosti se registrovat má dodavatel a výrobce plynu, kterému nevznikla povinnost daň přiznat a zaplatit.

3.4.2 Vznik povinnosti daň přiznat a zaplatit

Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká dnem

- dodání pevných paliv konečnému spotřebiteli na daňovém území
- spotřeby pevných paliv osvobozených od daně pro jiné účely, než na které se osvobození od daně vztahuje
- spotřeby nezdaněných pevných paliv, s výjimkou pevných paliv osvobozených od daně

Povinnost daň přiznat a zaplatit nevzniká, pokud fyzická nebo právnická osoba, která nabyla zdaněná pevná paliva nebo pevná paliva osvobozená od daně, dodá taková pevná paliva jiné fyzické nebo právnické osobě.

3.4.3 Základ daně, sazba daně a výpočet daně

Základem daně je množství pevných paliv vyjádřené v GJ spalného tepla v původním vzorku.

Sazba daně činí 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku.

Spalné teplo v původním vzorku se prokazuje výsledky měření akreditované laboratoře, které nesmí být starší než 1 rok. Pokud nelze spalné teplo v původním vzorku takto prokázat, stanoví se spalné teplo ve výši 33 GJ na tunu pevných paliv.

Akreditovaná laboratoř má způsobilost zkušební laboratoře uznané národním akreditačním orgánem k provádění zkoušek nebo vzorkování vymezených v Osvědčení o akreditaci podle ČSN EN ISO 17025.

Výše daně se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně.

3.5 Daň z elektřiny

3.5.1 Plátce daně

Plátcem daně je *dodavatel*, který na daňovém území dodal elektřinu konečnému spotřebiteli, nebo *provozovatel* distribuční soustavy a provozovatel přenosové soustavy, dále *fyzická nebo právnická osoba*, která použila elektřinu osvobozenou od daně k jiným účelům, než na které se osvobození od daně vztahuje, nebo fyzická nebo právnická osoba, která spotřebovala nezdaněnou elektřinu, s výjimkou elektřiny osvobozené od daně.

Plátce daně podá návrh na registraci k dani u správce daně nejpozději v den vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit.

Postavení plátce daně bez povinnosti se registrovat má dodavatel, kterému nevznikla povinnost daň přiznat a zaplatit.

3.5.2 Vznik povinnosti daň přiznat a zaplatit

Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká dnem

- dodání elektřiny konečnému spotřebiteli na daňovém území
- spotřeby elektřiny osvobozené od daně pro jiné účely, než na které se osvobození od daně vztahuje
- spotřeby nezdaněné elektřiny, s výjimkou elektřiny osvobozené od daně

Povinnost daň přiznat a zaplatit nevzniká, pokud fyzická nebo právnická osoba, která nabyla zdaněná pevná paliva nebo pevná paliva osvobozená od daně, dodá taková pevná paliva jiné fyzické nebo právnické osobě.

3.5.3 Základ daně, sazba daně a výpočet daně

Základem daně je množství elektřiny v MWh.

Sazba daně činí 28,30 Kč/MWh.

Výše daně se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně.

3.5.4 Osvobození od daně

Od daně je osvobozena elektřina

- ekologicky šetrná
- vyrobená v dopravních prostředcích, pokud je tam spotřebována
- vyrobená ze zdaněných výrobků, které jsou předmětem daně ze zemního plynu, daně z pevných paliv nebo spotřební daně, v zařízeních se jmenovitým elektrickým výkonem do 2 MW, pokud je taková elektřina spotřebována přímo nebo je dodávána prostřednictvím vedení, kterým je dodávána výhradně taková elektřina.

Od daně je osvobozena také elektřina určená k použití nebo použitá

- k technologickým účelům nezbytným pro výrobu elektřiny nebo kombinovanou výrobu elektřiny a tepla
- k technologickým účelům nezbytným k udržení schopnosti vyrábět elektřinu nebo kombinovanou výrobu elektřiny a tepla
- ke krytí ztrát v přenosové nebo distribuční soustavě
- při provozování dráhy a drážní dopravy pro přepravu osob a věcí na dráze železniční, tramvajové a trolejbusové
- při elektrolytických nebo metalurgických procesech nebo k mineralogickým postupům.

Nabytí elektřinu osvobozenou od daně jinak než výrobou může pouze konečný spotřebitel, který je držitelem povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně.

Je-li elektřina odebírána konečným spotřebitelem od dodavatele, je taková elektřina osvobozena od daně pouze tehdy, pokud byla odebrána do odběrného místa určeného pro odběr elektřiny osvobozené od daně, jehož registrační číslo je uvedeno v povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně.

4 SMĚRNICE RADY 2003/96/ES

Směrnice rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny, byla přijata Evropským parlamentem a Evropskou radou 27. října 2003 a v platnost vstoupila 1. ledna 2004. Podstatou směrnice je rozšíření minimálních sazeb na energetické produkty, dříve omezené jen na minerální oleje, nyní včetně uhlí, plynu a elektřiny. [*European commission, 2013*]

Důvodů vzniku této Směrnice bylo nespočet, uvádí se například:

- neexistence předpisů Společenství o minimální daňové sazbě na elektřinu a jiné energetické produkty než minerální oleje, které mohou nepříznivě ovlivnit řádné fungování vnitřního trhu (škodlivé by mohly být závažné rozdíly mezi vnitrostátními úrovněmi zdanění energie, které uplatňují členské státy,
- prostřednictvím stanovení vhodných minimálních úrovní zdanění ve Společenství se mohou snížit rozdíly mezi vnitrostátními úrovněmi zdanění,
- členským státům byla ponechána volnost nutná k vymezení a provádění politik přizpůsobených jejich vnitrostátním podmínkám,
- členské státy chtějí zavádět nebo zachovat různé formy zdanění energetických produktů a elektřiny -> na základě toho by členským státům mělo být povoleno dodržování minimální úrovně zdanění v rámci Společenství celkovými odvody na všech nepřímých daních, které se členské státy rozhodly uplatňovat (kromě DPH),
- ceny energetických produktů jsou základními prvky politik Společenství v oblastech energetiky, dopravy a životního prostředí,
- zdanění částečně určuje cenu energetických produktů a elektřiny,
- minimální úrovně zdanění by měly odrážet konkurenční postavení různých energetických produktů a elektřiny,
- energetické produkty by měly v zásadě podléhat právnímu rámci Společenství, pokud se používají jako palivo nebo pohonná hmota.[*Směrnice 2003/96/ES, 2003*]

4.1 Produkty upravované Směrnicí

Zdanění energetických produktů a elektřiny upravuje tato Směrnice a rozumí se tím:

- rostlinné a živočišné oleje a jejich frakce, pokud mají být použity jako palivo nebo pohonná hmota,
- černé uhlí, brikety, bulety a podobná tuhá paliva vyrobená z černého uhlí, hnědé uhlí, koks a polokoks,
- černouhelný, hnědouhelný a rašelinový dehet, produkty destilace černouhelných dehtů, smola a smolný koks z černouhelného dehtu nebo jiných minerálních dehtů,
- minerální oleje a oleje ze živočišných nerostů,
- metanol, pokud má být použit jako palivo nebo pohonná hmota,
- svítiplyn, vodní plyn a generátorový plyn,
- ropné plyny a jiné plynné uhlovodíky,
- mazací prostředky obsahující minerální oleje ze živočišných zdrojů,
- antidetonační přípravky (proti klepání motoru),
- připravená pojidla pro licí formy nebo jádra a některé chemické výrobky, které mají být použita jako palivo nebo pohonná hmota.[*Vojtová, 2008*]

Pokud jsou určeny k použití, nabízeny k prodeji nebo používány jako pohonná hmota nebo palivo, zdaňují se energetické produkty jiné než produkty, pro které je úroveň zdanění stanovena v této Směrnici.

Tato směrnice se ale nevztahuje na následující použití energetických produktů a elektřiny:

- energetické produkty používané pro jiné účely než jako pohonné hmoty nebo paliva,
- dvojí použití energetických produktů,
- elektřina používaná zejména pro účely chemické redukce a v elektrolytických a metalurgických procesech,
- elektřina, pokud dosahuje více než 50 % nákladů na výrobek,
- mineralogické postupy.

Rozhodnutí nesmí vést k žádným změnám minimálních daňových sazeb uplatňovaných podle této směrnice nebo k zařazení či vyřazení jakýchkoli energetických produktů nebo elektřiny. [Směrnice 2003/95/ES, 2003]

4.2 Zdanění a minimální sazby daně z elektřiny

Úrovně zdanění, které členské státy uplatňují na energetické produkty a elektřinu, nesmí být nižší než minimální úrovně zdanění předepsané touto směrnicí. Úrovní zdaněním se rozumí celková výše všech nepřímých daní (s výjimkou DPH), která se vypočítává přímo nebo nepřímo z množství energetických produktů a elektřiny v době jejich propuštění pro domácí spotřebu.

Členské státy mohou pod finanční kontrolou uplatňovat rozlišené sazby, pokud tyto sazby nejsou nižší než minimální úrovně zdanění předepsané touto směrnicí a pokud jsou slučitelné s právními předpisy Společenství, a to v následujících případech:

- pokud jsou rozlišené sazby přímo vázané na jakost výrobku,
- pokud rozlišené sazby závisí na množstevních úrovních spotřeby elektřiny a energetických produktů používaných k topení,
- pro místní veřejnou i osobní dopravu (včetně taxislužby), odvoz odpadů, ozbrojené síly a veřejná správa, zdravotně postižené osoby, vozidla záchranné služby.

Od 1. ledna 2004 se stanovily minimální úrovně zdanění platné pro paliva dle následující tabulky:

Tabulka 2: Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na paliva a elektřinu

	Obchodní účely	Neobchodní účely
Plynový olej (v eurech na 1000 l)	21	21
Těžký topný olej (v eurech na 1000 l)	15	15
Petrolej (v eurech na 1000 l)	0	0
Zkapalněný plyn (LPG) (v eurech na 1000 l)	0	0
Zemní plyn (v eurech na gigajoule spalného tepla)	0,15	0,3
Uhlí a koks (v eurech na gigajoule spalného tepla)	0,15	0,3
Elektřina (v eurech na MWh)	0,5	1

Zdroj: Směrnice 2003/96/ES

Členské státy, které k 1. lednu 2003 měly povoleno uplatňovat sledovací poplatek pro topný olej, mohly i nadále uplatňovat sníženou sazbu 10 eur za 1 000 litrů uvedeného výrobku.

Toto povolení se k 1. lednu 2007 plánovalo zrušit, pokud by o tom na základě zprávy a návrhu Komise jednomyslně rozhodla Rada, dospěla by k závěru, že snížená sazba je příliš nízká na to, aby bylo možné zamezit narušení obchodu mezi členskými státy.

4.3 Osvobození od daně

Členské státy mohou poskytnout osvobození od daně nebo snížit úroveň zdanění stanovenou touto směrnicí:

- přímo,
- prostřednictvím rozlišené sazby,
- vrácením celé částky daně nebo její části.

Aniž jsou dotčeny ostatní předpisy Společenství, mohou členské státy uplatňovat pod finanční kontrolou plné nebo částečné osvobození od daně nebo sníženou úroveň zdanění:

- elektřinu:
 - pocházející ze sluneční energie, větrné energie, energie vln a přílivu nebo geotermální energie,
 - vyrobenou ve vodních elektrárnách,
 - vyrobenou z biomasy nebo produktů vyrobených z biomasy,
 - vyrobenou z emisí metanu z opuštěných uhelných dolů,
 - vyrobenou z palivových článků,
- energetické produkty a elektřinu, používané pro kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie,
- elektřinu vyrobenou kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie,
- energetické produkty a elektřinu používané pro přepravu zboží a osob po železnici, metrem, tramvaji a trolejbusem,
- energetické produkty dodávané jako pohonná hmota nebo palivo pro plavbu po vnitrozemských vodách (včetně rybolovu) na jiných než soukromých rekreačních plavidlech a elektřinu vyrobenou na palubě plavidla,

- zemní plyn v členských státech, ve kterých byl podíl zemního plynu na konečné spotřebě energie v roce 2000 nižší než 15 %,
- elektřinu, zemní plyn, uhlí a pevná paliva používané domácnostmi nebo organizacemi, které dotyčný členský stát považuje za dobročinné,
- zemní plyn a zkapalnělý plyn (LPG) používané jako pohonné hmoty,
- pohonné hmoty používané při výrobě, vývoji, zkoušení a údržbě letadel a lodí,
- pohonné hmoty používané pro hloubicí práce na splavných vodních cestách a v přístavech,

Členské státy mohou výrobci vrátit celou částku daně nebo její část, kterou spotřebitel odvedl za elektřinu vyrobenou z produktů a mohou uplatňovat až nulovou úroveň zdanění na energetické produkty a elektřinu používané pro zemědělské a zahradnické práce, při chovu ryb a v lesnictví.

Pokud jsou minimální úrovně zdanění předepsané v této směrnici v průměru dodržovány pro každý podnik, mohou členské státy uplatňovat snížení daní na spotřebu energetických produktů použitých k topení pro elektřinu:

- ve prospěch energeticky náročného podniku,
- pokud jsou uzavřeny dohody s podniky nebo sdruženími podniků nebo pokud se neuplatňuje režim obchodovatelných licencí nebo rovnocenná opatření, jestliže vedou k dosažení cílů ochrany životního prostředí nebo zlepšení energetické účinnosti.

Členské státy mohou uplatňovat až nulovou úroveň zdanění na energetické produkty a elektřinu, pokud jsou tyto produkty a elektřina používány energeticky náročnými podniky.

Členské státy mohou uplatňovat úroveň zdanění sníženou až na 50 % minimálních úrovní zdanění stanovených v této směrnici na energetické produkty a elektřinu, pokud jsou tyto produkty a elektřina používány podniky, které nejsou energeticky náročnými podniky.[*Směrnice 2003/96/ES, 2003*]

5 EKOLOGICKÁ DAŇOVÁ REFORMA V ČR

Ekologická daňová reforma (EDR) je navržena jako příspěvek k naplnění cílů udržitelného rozvoje, a to v souvztáznosti jeho tří pilířů - ekonomického, sociálního a environmentálního. Je považována za jeden z možných přístupů, jímž lze dosáhnout zvýšení kvality životního prostředí, snížení energetické náročnosti ekonomiky, snížení dopadů poškození životního prostředí na lidské zdraví, a oživení trhu práce.

Ekologická daňová reforma představuje přesun ze zdanění lidské práce směrem ke zdanění výrobků a služeb, jejichž výroba nebo spotřeba má negativní dopad na životní prostředí a lidské zdraví. Základním atributem ekologické daňové reformy je výnosová neutralita a ekologická daňová reforma tak nepovede ke zvýšení celkové daňové zátěže v České republice. Aby byl naplněn princip výnosové neutrality reformy, budou dodatečné výnosy ekologických daní využity na snížení jiných daní nebo pojistného. Jinými slovy výnosy budou využity tak, aby byly sníženy náklady práce s cílem povzbudit zaměstnanost. [TBZinfo, 2007]

Hlavním cílem EDR tedy je stimulovat ekonomické subjekty k takovému chování, které povede ke snížení poškození životního prostředí a jeho dopadů na zdraví obyvatelstva.

EDR je připravena se zřetelem na mezinárodní souvislosti a účinky harmonizujících se národních daňových systémů a tak, aby nebyla příčinou snížení konkurenceschopnosti národní ekonomiky.[MŽP, 2007]

Dne 3. ledna 2007 vzala vláda na vědomí materiál „*Principy a harmonogram ekologické daňové reformy*“, který zahájil realizaci EDR v České republice. EDR, měla probíhat postupně ve třech etapách až do roku 2017.[MŽP, 2007]

5.1 Principy zavedení EDR v České republice

Před rokem 1993 zastávaly funkci ekologických daní například poplatky za emise v roce 1967 nebo poplatky za vypuštění odpadních vod z roku 1979. [Ekins, 2011]

1997 - 1999

Již od roku 1997 začínáme datovat reálnější snahu zdanit některé výrobky, které svým působením znečišťují životní prostředí a jsou považovány za škodlivé. Legislativní plán prací vlády České republiky na 2. pololetí roku 1999 hovořil o předložení návrhu věcného záměru zákona o ekologických daních, ovšem úkol byl reformulován na úkol předložení Návrhu koncepce postupné ekologizace daňové soustavy a navíc byl úkol převeden z legislativního úkolu na nelegislativní.

2000 - 2001

První pokus předložit materiál Návrhu koncepce ekologické daňové reformy k projednání vládě ČR zcela ztroskotal. Důvodem bylo odmítnutí materiálu ze strany klíčových resortů ve vnějším připomínkovém řízení, a to především z toho důvodu, že nebylo zcela jasně rozhodnuto o způsobu kompenzací pro nízko-příjmové skupiny obyvatel a pro zemědělství.

2002 - 2004

V programovém prohlášení vlády ze srpna 2002 se vláda České republiky zavázala k "bezodkladnému zahájení prací na výnosově neutrální ekologické daňové reformě". Nositelem úkolu bylo Ministerstvo životního prostředí, spolupředkladatelem Ministerstvo financí.

2004 - 2006

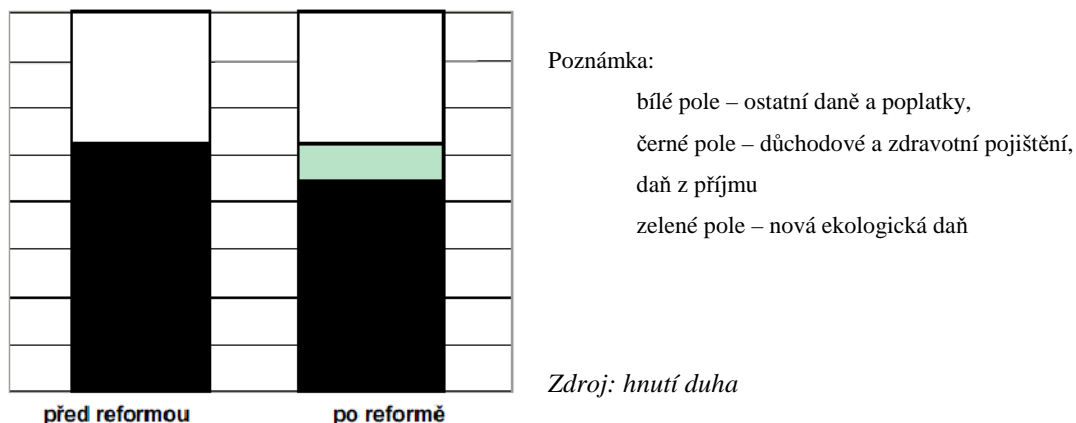
V říjnu roku 2005 byl na Ministerstvu životního prostředí dokončen pracovní materiál Koncepce ekologické daňové reformy, který byl následně schválen poradou vedení MŽP a postoupen Ministerstvu financí k připomínkám, kde vnitřní připomínkové řízení bylo ukončeno v prosinci 2005. Následovala poměrně složitá jednání, neboť některé požadavky MŽP byly z hlediska MF neakceptovatelné. Jednalo se například o zavedení daně z motorových vozidel a o rozlišení sazeb daně na elektřinu podle původu elektřiny (vstupů pro výrobu elektřiny), což bylo z pohledu MF a správy daní problematické. V prosinci roku 2006 byl materiál nakonec v kompromisní podobě rozeslán do vnějšího připomínkového řízení a následně předložen do vlády pod názvem "Principy a harmonogram ekologické daňové reformy".

2007

Dne 3. ledna 2007 byl materiál "Principy a harmonogram ekologické daňové reformy" projednán na vládě, která ho vzala na vědomí a uložila další úkoly pro jednotlivá ministerstva v souvislosti s realizací ekologické daňové reformy a návrhem jejich dalších etap.

V 1. polovině roku 2007 připravilo Ministerstvo financí návrhy zákonů o zdanění elektrické energie, o zdanění pevných paliv a o zdanění plynu. Tyto zákony byly předloženy v rámci balíčku vládních reforem a dne 5. října 2007 byly podepsány prezidentem ČR. V platnost vstoupily 1. ledna 2008. Výnosová neutralita ekologické daňové reformy byla naplněna 1. ledna 2009.[Lounková, 2008]

Tabulka3: Princip ekologické daňové reformy

Ekologická daň postupně roste, zatímco jiná, která postihuje naše pracovní úsilí, se zároveň s ní krok po kroku snižuje. Většinou se ekologické daňové reformy využívá ke snížení daňových nákladů práce nebo ke zvýšení nezdánitelné částky daně z příjmu. Klesá znečištění i nezaměstnanost a roste efektivnost průmyslu, protože se sníží náklady na vstupy.[*Hnutí duha, 2001*]

5.2 Realizace 1. etapy ekologické daňové reformy

První etapa ekologické daňové reformy je víceméně dokončením implementace směrnice 2003/96/ES, o zdanění energetických produktů a elektřiny, do legislativy České republiky. V zásadě se jedná o zavedení nových spotřebních daní ze zemního plynu, fosilních pevných paliv (uhlí, koks) a elektřiny.[*Zimmermanová, 2004*]

Jejich legislativní úprava je obsažena v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který představoval balíček reformních opatření konstruovaný tak, aby došlo k celkovému snížení daňové zátěže všech obyvatel. Daně se začaly uplatňovat od 1. ledna 2008.[*MŽP, 2008*]

5.2.1 Zákon o dani z elektřiny

Základním rysem zdanění elektřiny je její zdanění při dodání konečnému spotřebiteli. Okamžik spotřeby elektřiny tak lze ztotožnit s okamžikem jejího dodání spotřebitelům. Návrh zákona počítá s tím, že povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v okamžiku dodání elektřiny ke konečné spotřebě. Pokud bude elektřina dodávána mezi výrobcí, provozovateli distribuční nebo přenosové soustavy nebo obchodníky s elektřinou, nebude podléhat zdanění - bude obchodována a dodávána bez daně s výjimkou, že by ji tyto subjekty samy spotřebovaly. Kromě obecného systému zdanění se na elektřinu vztahují i specifická daňová zvýhodnění, která vychází především z ekologických a hospodářských zájmů.

Jedná se zejména o osvobození pro:

- ekologicky šetrnou elektřinu,
- elektřinu vyrobenou v dopravních prostředcích, pokud je tam spotřebována,
- elektřinu k technologickým účelům nezbytným pro výrobu elektřiny nebo kogeneraci,
- elektřinu ke krytí ztrát v přenosové soustavě,
- elektřinu v drážní dopravě - železnice, tramvaj, trolejbus, metro,
- elektřinu pro elektrolytické a metalurgické procesy,
- elektřinu pro mineralogické postupy.

5.2.2 Zákon o dani z pevných paliv

Základním rysem zdanění pevných paliv je zdanění jejich spotřeby. Návrh zákona počítá s tím, že povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v okamžiku dodání pevných paliv ke konečné spotřebě. Pokud budou pevná paliva dodávána mezi výrobcí a obchodníky, nebudou podléhat zdanění, protože budou obchodována a dodávána bez daně. Tyto subjekty tedy nebudou finančně zatěžovány, na druhou stranu však budou mít evidenční povinnosti související se správou daně. Pokud však pevná paliva spotřebují, bude tato spotřeba zdanění podléhat. Z daňového hlediska je upraveno pouze nakládání s nezdaněnými pevnými palivy do okamžiku jeho zdanění. Jakmile jsou pevná paliva zdaněna, není nutné, aby dále podléhala ustanovením zákona o zdanění pevných paliv. Kromě obecného systému zdanění se na zemní plyn vztahují i zvláštní způsoby daňového zvýhodnění, které vycházejí především z hospodářských a sociálních zájmů.

Jedná se zejména o osvobození pro:

- pevná paliva k výrobě elektřiny,
- pevná paliva pro kogeneraci, pokud je teplo dodáváno domácnostem,
- chemické redukční procesy ve vysokých pecích,
- metalurgické procesy,
- mineralogické procesy,
- k výrobě koksu,
- pohonná hmota nebo palivo pro plavby na vodě (s výjimkou soukromých rekreačních plavidel).
- ztráty.

5.2.3 Zákon o dani ze zemního plynu

Zdanění zemního plynu a některých dalších plynů je v českém právním řádu upraveno zákonem č.353/2003 Sb., o spotřebních daních. Základním rysem zdanění zemního plynu je zdanění resp. dodání konečnému spotřebiteli. Návrh zákona počítá s tím, že povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v okamžiku dodání zemního plynu ke konečné spotřebě. Pokud bude zemní plyn dodáván např. mezi provozovateli distribuční nebo přepravní soustavy nebo obchodníky, povinnost daň přiznat a zaplatit nevznikne. Tyto subjekty nebudou finančně zatěžovány, ale budou mít evidenční povinnosti související se správou daně. Pokud však zemní plyn spotřebují, bude již tato spotřeba podléhat zdanění. Z daňového hlediska je upraveno pouze nakládání s nezdaněným zemním plynem do okamžiku jeho zdanění. Jakmile je zemní plyn zdaněn, není nutné, aby dále podléhal ustanovením zákona. Princip zdanění zemního plynu je totožný jak při dodání plynovody, tak při jiném dodání.

Kromě obecného systému zdanění se na zemní plyn vztahují i zvláštní způsoby daňového zvýhodnění, které vycházejí především z hospodářských a sociálních zájmů.

Jedná se zejména o osvobození pro:

- zemní plyn pro výrobu tepla v domácnostech a v domovních kotelnách
- zemní plyn k výrobě elektřiny
- zemní plyn pro kogeneraci, pokud je teplo dodáváno domácnostem
- metalurgické procesy
- mineralogické procesy
- pohonná hmota nebo palivo pro plavby na vodě (s výjimkou soukromých rekreačních plavidel)

5.3 II. etapa ekologické daňové reformy

Druhá etapa ekologické daňové reformy byla připravována na rok 2010 – 2013. K daňovým změnám mělo dojít u pevných paliv, elektřiny a zemního plynu, tedy u daní zavedených v první etapě. Předmět a rozsah zdanění v této etapě může být rozšířen na základě revize systémů poplatků a dalších nástrojů regulace v oblasti životního prostředí a transformace těchto nástrojů na „ekologické“ daně.[MŽP, 2008]

Cílem reformy mělo být vytvoření emisní daně z CO₂, která vznikne transformací stávajícího poplatku za znečištění ovzduší. Dalším cílem měla být stimulace k modernizaci technologií výroby energií a snižování znečištění. Indikativní cíl výnosu z ekologické daňové reformy se plánoval na 0,5% až 1% HDP.

Ministerstvo životního prostředí zadalo vypracování odborné studie, která měla vyhodnotit stávající systém poplatků v oblasti ochrany ovzduší a kvantifikovat možné dopady zavedení daně z CO₂ v ČR. Výsledky studie měly sloužit jako podklad pro návrh II. etapy ekologické daňové reformy.

Druhá etapa ekologické daňové reformy by měla přispět k plnění cílů jak v oblasti ochrany ovzduší, tak i v oblasti ochrany klimata, podpory obnovitelných zdrojů energie, energetických úspor a ekologicky šetrných druhů dopravy a paliv. Zvláštní pozornost bude věnována oblasti dopravy.

Harmonogram pro II. etapu ekologické daňové reformy:

- návrh na průběh dalších etap ekologické daňové reformy (včetně komunikačního plánu) a jeho předložení do vlády,
- návrh zákona (zákonů) k zavedení II. etapy ekologické daňové reformy (poplatky daně CO₂) a jejich předložení do vlády,
- vstoupí v platnost daň z CO₂, změní se systém poplatků v ochraně ovzduší a dojde ke splnění úkolů z Programového prohlášení vlády v oblasti ekologické daňové reformy.[Zimmermanová, 2004]

Při zvyšování nebo úpravě všech ekologických daní, ať už se jedná o energetické daně či poplatky k ochraně životního prostředí, případně transformované poplatky k ochraně životního prostředí, bude dbáno na jejich spravedlnost finančními úřady či orgány, které je budou vybírat a zejména na dodržení výnosové neutrality. Nově získané příjmy státního rozpočtu budou, stejně jako v první etapě EDR, využity na snížení daňového zatížení práce.

V rámci této etapy budou využity relevantní výstupy z vědecky korektních a řádně oponentovaných studií týkající se:

- kvantifikace externalit předmětu zdanění,
- kvantifikace dopadů zdanění.

Cílem kvantifikací mělo být:

- odůvodněné využití diferencovaného zdanění statků a služeb na základě dopadů na životní prostředí a zdraví,
- vyjádření dopadů variant zdanění v sociální a ekonomické oblasti s průměry do soustavy veřejných rozpočtů, zejména nárůst sociálních výdajů v případě vynuceného útlumu některých sektorů a jeho regionální efekt, na zaměstnanost, na příjmy a výdaje územních samospráv a vlivy zdanění na konkurenceschopnost ekonomiky České republiky.[MŽP, 2008]

5.4 III. etapa ekologické daňové reformy

Třetí a poslední etapa ekologické daňové reformy by měla být připravena do konce roku 2012 s předpokládaným obdobím realizace v letech 2014 – 2017. Bude využito vyhodnocení působení a účinků předchozích etap.

Třetí etapa bude zahrnovat případné výše popsané úpravy v rámci upravené směrnice 2003/96/ES a taktéž úpravy na základě vyhodnocení působení 1. a 2. etapy EDR v České republice.

Při zvyšování či úpravě všech druhů ekologických daní, ať už se jedná o energetické daně či poplatky k ochraně životního prostředí, případně transformované poplatky k ochraně životního prostředí, bude dbáno na jejich spravedlnost finančními úřady či orgány, které je budou vybírat a zejména na dodržení výnosové neutrality. Nově získané příjmy státního rozpočtu budou, stejně jako v první etapě EDR, využity na snížení daňového zatížení práce.[*Zimmermannová, 2004*]

6 EKOLOGICKÁ DAŇOVÁ REFORMA V EU

Dle nařízení Směrnice 2003/96/ES by měly členské země EU dodržet pravidla o zdanění energetických produktů a elektřiny. Každá země pak má možnost zavést požadovanou legislativu dle svých potřeb a možností, při zachování podmínek Směrnice. [*Europe's experience with carbonenergy, 2012*]

Od devadesátých let 20. století se v evropských státech začaly ve větší míře zavádět tzv. ekologické daně s cílem snížit produkci emisí CO₂. Následné snahy uvalit daň na CO₂, resp. daň na energie plošně, v celé EU zůstaly bez většího úspěchu až do roku 2003, kdy byla přijata Směrnice 2003/96/ES o zdanění energetických produktů a elektřiny.

Ekologická daňová reforma (EDR) znamená přesun daní z práce (daň z příjmů, příspěvek na sociální zabezpečení apod.) na statky produkující negativní externalitu (energetické produkty, elektřina, CO₂ apod.) proběhla v následujících členských zemích EU: Dánsko, Finsko, Německo, Nizozemí, Rakousko, Švédsko a Velká Británie.

Některé ze zemí EU doplnily ekologické daně o další nástroje, jejichž zavedení sleduje totožné cíle: snížit emise skleníkových plynů. Doplnková opatření obvykle ústí ve sníženou sazbu daně, nebo ekologické daně přímo nahrazují.

Švédsko - vláda 1. ledna 2005 vyhlásila Program na zvyšování energetické efektivity. Šlo o pětiletý program, do kterého se mohly dobrovolně hlásit energeticky náročné podniky a splní-li stanovené podmínky, jsou osvobozeny od daně z elektřiny. V prvních dvou letech musel podnik získat certifikát energetického manažerského systému EMS (obdoby environmentálního manažerského systému). Energetický audit v rámci EMS pomůže vymezit opatření, která musí podnik během dalších tří let přijmout, aby zvýšil energetickou efektivity své výroby.

Dánsko – funguje, tzv. systém dobrovolných dohod, v nich se energeticky náročné podniky zavazují zvýšit do tří let svou energetickou efektivity, tj. investovat do technologických zlepšení výroby a na oplátku získávají slevu na dani z CO₂. Do roku

2004 uzavřelo s dánskou vládou dohodu na 280 podniků, které spotřebovávají více než 50 procent veškeré energie.

Nizozemí – podniky se zavazovaly snížit do r. 2012 o dohodnuté množství emise CO₂ a vláda se zavazovala nepoužívat proti nim žádná další opatření, směřující ke snižování CO₂ či ke zvyšování energetické efektivity. Od konce roku 2001 mohou dobrovolné dohody uzavírat i malé a střední podniky, které přislíbí investovat do technologií snižujících energetickou náročnost výroby.

V nečlenské zemi EU, **Švýcarsku**, dobrovolné dohody dokonce energetické politice dominují. Jejich prostřednictvím jsou dosahovány cíle zvyšování energetické efektivity výroby a snižování CO₂. Vláda deklarovala, že daň na fosilní paliva uvalí pouze v případě, že tyto dobrovolné dohody nedokážou naplnit cíle související s Kjótským protokolem.

Španělsko se zaměřovalo na podporu vědy a výzkumu v oblasti např. obnovitelných zdrojů energie a palivových článků, technologií přenosu, skladování, rozvodu a racionálního a efektivního využití energie, fosilních paliv, bezpečnosti jaderné energie, apod. Na léta 2000-2003 vyčlenila španělská vláda na tento výzkum 51 milionů euro. Při Ministerstvu pro vzdělání a vědu funguje CIEMAS- výzkumná organizace, která se zaměřuje na výzkum v oblasti energetiky, technologií a životního prostředí, konkrétně na zvyšování efektivity a snižování negativního dopadu fosilních paliv na životní prostředí, na růst konkurenceschopnosti obnovitelných zdrojů, na výzkum jaderné syntézy a vývoj technologií, které sníží dopad energetického odvětví na životní prostředí.

Řecko přijalo Národní operační program pro konkurenceschopnost (2000-2006), prostřednictvím něhož podporuje investice do úsporného využití energie a do obnovitelných zdrojů. Od roku 1995 si může soukromý investor odečíst od svého daňového základu až 75 % ceny investice do zařízení využívajícího obnovitelnou energii či zemní plyn. Zemní plyn je v Řecku až do roku 2010 osvobozen od spotřební daně. Rovněž uhlí bylo ze zdanění vyňato. Ze sociálních důvodů snižovala vláda rovněž daň na topný olej v zimním období a z důvodu podpory konkurenceschopnosti průmyslu snížila v roce 2002 DPH na zemní plyn z 18 na 8 %. [Šimová, 2006]

7 CÍLE PRÁCE A METODIKA

Cíl práce

Cílem diplomové práce je provést analýzu úspěšnosti ekologické daňové reformy v České republice včetně dopadů na domácnosti a vybraná průmyslová odvětví. Diplomová práce je zaměřena na porovnání přínosů a negativ spojených s ekologickou daňovou reformou. Zhodnotí současný stav a v neposlední řadě i úspěšnost jednotlivých etap ekologické daňové reformy.

Metodika práce

Literární rešerše – ekologická (energetická) daň, pojem a vývoj, ekologická daňová reforma, přínosy, etapy a dopady.

V analytické části práce je sledován plán výnosů z ekologické daňové reformy v porovnání se skutečnými výnosy, zda dosáhly předpokládané výše či nikoli. Dále je sledována výnosová neutralita, její porovnání plánu se skutečností. Splnění cíle druhé etapy EDR (daň z CO₂) a vliv reformy na domácnosti a podniky, pokud jde o jejich výdaje za spotřebu elektřiny a samotnou změnu spotřeby elektrické energie u domácností i podniků, zda má klesající nebo stoupající tendenci. V neposlední řadě jsou v práci také obsažené ekonomické dopady ekologické daňové reformy.

Na základě provedené analýzy bylo možné udělat závěry o tom, zda reforma funguje zcela, z části nebo nefunguje. Částečná (pouze ekologický dopad EDR) znamená, že se snižuje spotřeba surovin a energie, ale výdaje se stále zvyšují, podniky i domácnosti jsou ekonomicky znevýhodněny.

Pokud se spotřeba surovin a energie snižuje rychleji než rostou ceny surovin včetně daní, pak je efektu EDR dosaženo, protože se snižuje zatížení životního prostředí a podniky i domácnosti nejsou zatíženy vyššími výdaji ze spotřeby elektřiny a dalších surovin. EDR nefunguje, pokud nedojde k poklesu spotřeby surovin a energie, tedy zátěže na životní prostředí, což je hlavním cílem reformy.

8 ANALÝZA, DOPADY A REGULACE EDR

8.1 Využití výnosů EDR v ČR

Z analýz a dalších článků o Ekologické daňové reformě se můžeme dozvědět, že pokud budou výnosy použity na zlevnění pracovní síly v ČR, budou celkové makroekonomické dopady minimální. Nesmíme přitom zapomínat, že tyto dopady mohou být i velmi citelné, především pro domácnosti a podniky, a to při nedokončení důchodové reformy.

8.1.1 Predikované výsledky výnosů EDR

Výnosy jsou predikovány na základě předpokladů, že poměry světových cen energetických surovin zůstanou nezměněné, sazby a výnosy jsou uvedené v konceptu jako reálné, což uvádí Celní správa ČR ve svých statistikách.

Tabulka 4: Predikce celkových očekávaných výnosů EDR v mld. Kč (stálé ceny)

	2008	2009	2010	2011	2012
Elektřina	1,1	1,1	1,3	1,4	1,4
Pevná paliva	1,7	1,6	0,6	0,5	0,5
Zemní plyn	1,5	1,5	1,3	1,4	1,4
CELKEM	4,3	4,2	3,1	3,3	3,3

Zdroj: Statistiky celní správy, vlastní zpracování

8.1.2 Aktuální stav výnosů

Dle Zprávy o činnosti finanční a celní správy České Republiky zaznamenávaly výnosy energetické daně, tedy daně ze zemního plynu a některých dalších plynů, daně z pevných paliv a daně z elektřiny, od roku 2007 postupného zvyšování nebo kolísání na stejné hodnotě vyjma daně z elektřiny, ta se v roce 2012 snížila.

Tabulka 5: Výnosy energetických daní v mld. Kč

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Elektřina	0,0	1,0	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3
Zemní plyn	0,0	1,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Pevná paliva	0,0	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Celkem	0,0	2,4	3,3	3,⁴	3,2	3,1	3,1

Zdroj: Statistika celní správy, vlastní zpracování

Výnosy energetických daní pro rok 2008 představovaly výši inkasa 2,4 mld. Kč a rok 2009 zaznamenal zvýšení výnosů na 3,3 ml. Kč. V roce 2010 a 2011 se výše inkasa držela na 3,2 mld. Kč, v roce 2012 a 2013 byla výše inkasa energetických daní na 3,1 mld. Kč. V porovnání s rokem 2009 došlo k poklesu o 0,2 mld. Kč. Příčinou tohoto poklesu byl podle zprávy o činnosti daňové a celní správy ČR reálný meziroční pokles spotřeby elektrické energie, zemního plynu a pevných paliv způsobený zpomalením hospodářského růstu v tuzemsku i celém středoevropském regionu.

Další příčinu můžeme přiřadit rostoucímu počtu zateplených budov, snižování energetické náročnosti ve všech průmyslových odvětvích a zvyšováním cen energií způsobujících energeticky odpovědnější chování spotřebitelů.

8.1.3 Srovnání predikovaného a skutečného stavu výnosů

Vláda v prvních letech zavedení ekologických daní předpokládala poněkud větší výnosy. Z tabulky níže vidíme, jak se skutečnost lišila od očekávání.

Tabulka 6: Skutečné a odhadované výnosy ekologických daní, v mld. Kč

	Předpokládané výnosy	Skutečné výnosy	Rozdíl	%
2008	4,3	2,4	- 1,9	55,81
2009	4,2	3,3	- 0,9	78,57
2010	3,1	3,2	0,1	103,23
2011	3,3	3,2	- 0,1	96,97
2012	3,3	3,1	-0,2	93,94
2013	-	3,1	-	-

Zdroj: Statistiky celní správy, vlastní zpracování

Po zavedení ekologických daní v roce 2008 činil očekávaný fiskální přínos 4,3 mld. Kč, z toho daň ze zemního plynu měla vynést 1,5 mld. Kč, pevná paliva měla představovat výši 1,7 mld. Kč a daň z elektřiny 1,1 mld. Kč. Skutečnost ale taková nebyla. Vláda nadhodnotila předpokládané hodnoty o 1,9 mld. Kč. Přitom daň ze zemního plynu byla v roce 2008 ve skutečnosti 1,0 mld. Kč. Bylo to dokonce čtyřikrát menší než se předpokládalo. Nejvíce se přiblížila očekávanému výnosu daň z elektřiny, která se vyšplhala na hodnotu 1,1 mld. Kč.

V roce 2009 bylo vybráno na daních podstatně více než v předchozím roku. Skutečné výnosy činily 3,3 mld. Kč a rozdíl oproti předpokládanému se snížil na 0,9 mld. Kč.

Rok 2010 zaznamenal vyšší příjem výběru ekologických daní oproti odhadu a to o 0,1 mld. Kč. Odhady elektřiny a zemního plynu byly překročeny, to se ale bohužel nedalo tvrdit u pevných paliv.

V roce 2011 byl vidět mírný pokles výběru ekologických daní. To mohlo být způsobeno například větší mírou využívání alternativních zdrojů, nebo také menším objemem výroby.

Posledním rokem, který můžeme pro dostatek podkladů porovnat, je rok 2012. I tam vidíme větší pokles výběru daní, a to o 0,2 mld. Kč. Výnos z ekologických daní není nijak uspokojivý, ale díky zvyšujícím se daňovým sazbám by se měl příjem z daní zvyšovat. Na celkovém výnosu z ekologických daní se nejvíce podílí elektřina.

8.2 Výnosová neutralita

Princip výnosové neutrality znamená, že výnosy získané z výběru ekologických daní, které byly touto reformou zavedeny, by měly být použity na snížení daňového zatížení práce a kapitálu. Tyto výnosy by tedy měly být využity tak, aby došlo k poklesu nákladovosti práce, např. prostřednictvím snížení pojistného. Cílem je povzbuzení zaměstnanosti.

8.2.1 Plánované využití výnosů

Koncept EDR uvažuje následující dvě varianty využití výnosů EDR.

Varianta I

Snížení sazby příspěvků na sociální zabezpečení, zejména povinných příspěvků na státní politiku zaměstnanosti placené jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli.

Obhajována je na základě rovnosti přínosů snížení nedaňových nákladů práce mezi jednotlivými skupinami obyvatelstva platících sociální pojištění. Každý zaměstnanec obdrží relativně stejný přínos vzhledem ke svému příjmu.

Koncept EDR je založen na využití výnosů na snížení sazby státní politiky zaměstnanosti, s možností snížení administrativních nákladů z důvodu následného zrušení tohoto titulu. Fondy sociálního zabezpečení nepřijdou o své příjmy určené pro plnění cílů sociální politiky - pouze příslušná část výnosů daní na elektřinu, energetické výrobky a motorová vozidla, o které se výnosy fondů sníží v důsledku snížení sazeb povinných příspěvků, bude účelově vázána do těchto fondů pro plnění cílů stanovených politikou.

Varianta II

Zvýšení nezdanitelného základu daně z příjmu fyzických osob; případně jejich kombinaci.

Nezachovává natolik příjmovou rovnost mezi jednotlivými skupinami obyvatelstva a neobsahuje možnost přímo vykompenzovat jak zaměstnance, tak zaměstnavatele z titulu zvýšených cen energií a dopravy. Lze se důvodně domnívat, že bude mít však příznivější dopady na trh práce - zejména na stranu nabídky práce.

8.2.2 Využití výnosů – skutečná data

Když se zaměříme na první variantu, v konceptu EDR se uvažovalo snížení sazby na sociálním zabezpečení. V následující tabulce můžeme zjistit, zda plánované snížení proběhlo či nikoliv.

Tabulka 7: Vývoj příspěvků na sociální zabezpečení (v %)

Vývoj příspěvků na sociální zabezpečení a pojištění v %						
		2003	2004 - 2008	2009 – 2010	2011 - 2012	2013 - 2014 (1.1.)
Nemocenské pojištění	zaměstnanec	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00
	zaměstnavatel	3,30	3,30	2,30	2,30	2,30
	OSVČ	4,40	4,40	1,40	2,30	2,30
Důchodové pojištění	zaměstnanec	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50
	zaměstnavatel	19,50	21,50	21,50	21,50	21,50
	OSVČ	26,00	28,00	28,00	28,00	28,00
Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	zaměstnanec	0,40	0,40	0,00	0,00	0,00
	zaměstnavatel	3,20	1,20	1,20	1,20	1,20
	OSVČ	3,60	1,60	1,20	1,20	1,20
Všeobecné zdravotní pojištění	zaměstnanec	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
	zaměstnavatel	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00
	OSVČ	13,50	13,50	13,50	13,50	13,50

Zdroj: Vlastní zpracování

Sazby příspěvků na státní politiku zaměstnanosti se, jak vidíme v tabulce, opravdu od roku 2003 snižovaly. U zaměstnance jsou nulové a zaměstnavatel spolu s OSVČ jsou na stejné úrovni, a to 1,2%.

Sociální a zdravotní pojištění z hlediska % zůstalo na stejné úrovni s rozdílem změny vyměřovacích základů

Zaměříme-li se na odvody pojistného placené zaměstnancem, kde nám hodnota v tabulce ukazuje % ze zaúčtované mzdy. Maximálním vyměřovacím základem v letech 2008 – 2009 je částka ve výši 48násobku stanovené průměrné měsíční mzdy. V letech 2010 – 2011 ve výši 72násobku, v roce 2012 u zdravotního pojištění 72násobku a u sociálního pojištění 48násobku stanovené průměrné měsíční mzdy.

U pojistného placeného zaměstnavatelem, nám hodnota v tabulce ukazuje % z úhrnu zaúčtovaných mezd. Od roku 2008 se do vyměřovacího základu nezahrnuje částka, která přesahuje maximální vyměřovací základ zaměstnance a z níž zaměstnanec neplatí pojistné.

Nakonec u osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) nám hodnota v tabulce představuje % z vyměřovacího základu, který si OSVČ stanoví sama. Do roku 2007 maximální výše vyměřovacího základu činila 40.500,- Kč, v letech 2008 – 2009 částka ve výši 4násobku průměrné mzdy za každý měsíc a v letech 2010 – 2011 ve výši 6násobku (při celoročním působení 72násobku průměrné mzdy). Od roku 2004 byla současně stanovena absolutní úroveň, pod kterou nesmí vyměřovací základ klesnout:

- sociální pojištění a státní politika zaměstnanosti pro hlavní samostatně výdělečně činnosti 20% v roce 2002 a 25% od roku 2005, u vedlejší samostatně výdělečně činnosti 10% stanovené průměrné měsíční mzdy,
- všeobecné zdravotní pojištění 50% stanovené průměrné měsíční mzdy.

V druhé variantě využití výnosů EDR se hovořilo o zvýšení nezdanitelného základu daně z příjmů fyzických osob. K ověření splnění této varianty nám poslouží následující tabulka.

Tabulka 8: Vývoj daně z příjmů fyzických osob

Vývoj daně z příjmů fyzických osob				
Roky	Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího v Kč
	od Kč	do Kč		
2001 - 2005	0	109 200	15%	
	109 200	218 400	16 380 + 20%	109 200
	218 400	331 200	38 220 + 25%	218 400
	331 200	a výše	66 420 + 32%	331 200
2006 - 2007	0	121 200	12%	
	121 200	218 400	14 544 + 19%	121 200
	218 400	331 200	33 012 + 25%	218 400
	331 200	a výše	61 212 + 32%	331 200
2008 - 2012	-	-	15%	-
2013 - 2014 (1.1)	-	-	15% (7%)	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky můžeme jasně vidět zvýšení daňového základu z 109 200,- Kč v roce 2005 na 121 200,-Kč v roce 2006 a 2007, tj. o zvýšení o 10,98% při neměnné daňové sazbě 15%. U ostatních sazeb zůstaly daňové základy na stejné úrovni, jen s tím rozdílem, že se změnili samotné sazby. Z 15% na 12% a z 20% na 19%, což ale bylo pro poplatníky s nižšími příjmy velmi výhodné řešení.

Solidární daně ve výši 7%, které byly zavedeny od roku 2013, jsou daně z příjmů přesahujícího 48násobek stanovené průměrné měsíční mzdy.

Přínosem snížení plateb na sociálním a zdravotním pojištění mělo motivovat k vytváření nových pracovních míst. Evidentní je, že k výraznému snížení sazeb nedošlo a nezaměstnanost naopak oproti roku 2008 vzrostla, viz tabulka č. 11.

Tabulka 9: Míra nezaměstnanosti v %

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7	7,0	-

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Na růst nezaměstnanosti po roce 2008 měla spíše vliv ekonomická krize, kvůli které mělo hodně výrobních podniků problém s odbytem a muselo propouštět zaměstnance.

8.3 Splnění cíle druhé etapy EDR

Cílem této reformy, jak bylo uvedeno v odstavci 4.3, bude vytvoření emisní daně z CO₂.

Daň z CO₂ nebo také uhlíková daň, je daň uvalená na fosilní paliva, jejichž spalováním vznikne CO₂. Základním principem je, že výše zdanění je přímo úměrná obsahu uhlíku v palivu nebo emisím CO₂ pro každé palivo. Uhlíková daň by měla být fiskálně neutrální, to znamená, že vláda zavede ekologické daně, tím zvýší daňové výdaje spotřebitelů, ale zároveň přijme taková opatření, aby spotřebitelé toto zvýšení vůbec nepocítili.

Tabulka 10: Energetické daně v ČR

Energetické daně v ČR					
Daň	Sazba	Poplatník / plátce	Rok zavedení	Platnost	
Emisní poplatky	Tuhé znečišťující látky = 3000 Kč/t	Energetické společnosti a teplárny	1991	bez omezení	
	SO ₂ = 1000 Kč /t				
	NO _x = 800 Kč/t				
	VOC = 2000 Kč/t				
Povolenková daň (darovací daň z CO₂ povolenek)	32% ceny z emisní povolenky	Energetické společnosti a teplárny	2010	2011 - 2012	
Uhlíkové daně	Zdanění energetického obsahu paliva	0,15 – 8,9 Euro/GJ	Domácnosti a firmy	není jasné	bez omezení
	Zdanění emisí CO ₂	15 Euro/t CO ₂			

NO_x=oxid dusíku, VOC=těkavé organické látky SO₂= oxid siřičitý

Zdroj: Vlastní zpracování

U emisních poplatků se připravuje rozsáhlá novela zákona o ochraně ovzduší, tato úprava postihne i výši poplatků za emise a jejich časovou platnost.

Uhlíkové daně jsou stále ve stádiu návrhu Vlády ČR, vychází ze směrnice 2003/96/ES stejně jako Kjótský protokol, což je dokument, kterým se ratifikující státy zavázaly ke snížení emisí šesti skleníkových plynů (oxidu uhličitého – CO₂, metanu, oxidu dusného, atd.) do roku 2012 v celkovém průměru o 5,2% v porovnání s rokem 1990. Tento protokol přešel v platnost od roku 2005 a ČR jej ratifikovala v roce 2001.

Závazkem ČR je snížení emisí o 8% oproti roku 1990. Dle následující tabulky činily v roce 2012 úhrnné emise skleníkových plynů 131,5 mil. tun CO₂ekv., což odpovídá snížení o 33% oproti roku 1990. Meziročně došlo k poklesu emisí o 2,8%, což představuje snížení přibližně o 3,8 milionů tun oproti roku 2011.

Tabulka 11: Emise skleníkových plynů v Gg CO₂ekv.

ROK	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
CO ₂	161139,45	121868,26	118745,21	119606,28	111816,47	107991,12	103979,00
energetika	156747,78	124729,60	120218,17	120666,15	112583,82	110424,40	107090,15

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, vlastní zpracování

Zdanění CO₂ se nebude týkat subjektů s povinností kupovat emisní povolenky.

V září 2011 Vláda schválila návrh Ministerstva životního prostředí (MŽP) na bezplatné přidělování části emisních povolenek v letech 2013 - 2020 formou tzv. derogací¹. Energetickým subjektům díky tomu zbudou prostředky na důležité investice do ekologické modernizace. Ve skutečnosti však emisní povolenky nebudou zdarma. Tržní hodnotu bezplatně přidělených povolenek totiž musí energetické společnosti proinvestovat do čistých technologií tak, aby došlo ke snížení emisí CO₂ a diverzifikaci zdrojů energie. To je právě princip derogace.

¹ právní pojem s významem zrušení právního předpisu nebo jeho části v důsledku nové právní úpravy

V roce 2013 měla začít třetí fáze obchodování s emisními povolenkami. Česká republika si ale kvůli své závislosti na jednom typu fosilního paliva, a to hnědém uhlí, vyjednala na základě směrnice 2009/29/ES možnost postupného náběhu tohoto systému, tzv. derogace, kdy bude ještě část povolenek přidělována bezplatně avšak v klesající míře a navíc bude vázána na modernizace postupů výroby. Teplárny doposud dostávají povolenky od státu bezplatně.

Dle předběžné alokace, vypracované MŽP, měly v roce 2013 dostat energetické subjekty 52,5 % povolenek "zdarma". Kumulativní objem bezplatně přidělených povolenek činí 39 % z celkových 640 milionů povolenek.

Z údajů a zpráv Energetického regulačního úřadu v období od 1. ledna 2011 nebyly realizovány obchody s emisními povolenkami na trhu ČR. Na spotových trzích realizovány byly a objem obchodů byl pouze 8,5%, z toho důvodu byla v tomto roce stanovena průměrná cena emisní povolenky ve výši 349,84 Kč/t CO₂.

Rok 2012 je na tom obdobně, průměrná výše emisní povolenky činí 186,46 Kč/t CO₂ a obchody nebyly realizovány. Průměrná výše povolenek v roce 2013 byla 118,64 Kč/t CO₂.

Podíl povolenek přiřazovaných podnikům zdarma nám ukazuje tabulka níže. V období od roku 2013 – 2020 se plánuje bezplatně přiřadit 108 mil. povolenek mezi 85 zařízení, má se jednat o povolenky na samostatnou výrobu elektřiny.

Tabulka 12: Derogace emisních povolenek v letech 2013 - 2020

Podíl zdarma přidělovaných emisních povolenek								
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
%	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,4	0,1	0,0

Zdroj: Energostat, vlastní zpracování

Směrnice o obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů stanovila, že v letech 2008 – 2012 mely členské státy EU 90% povolenek přidělovat zdarma.

V letech 2011 a 2012 ČR na tyto povolenky uvalila darovací daň ve výši 32%. Stát na dani z emisních povolenek v roce 2011 vybral celkem 4,8 miliardy korun a o rok později 2,7 miliardy Kč. Peníze částečně pokryly podporu obnovitelných zdrojů energie.

Jak uvádí článek ze dne 28. 2. 2015 na TBZ-info.cz, České republice hrozí, že bude muset vrátet zhruba 7,5 miliardy korun z daně na bezplatné emisní povolenky, protože dle Soudního dvora EU nebyla daň z let 2011 a 2012 v souladu s právem EU, pokud jí podléhalo více než 10% povolenek. Soudní dvůr EU také upozornil, že cílem směrnice je ochrana některých výrobních odvětví před ztrátou konkurenceschopnosti v důsledku zřízení trhu s povolenkami. Proto by omezení povolenek poskytovaných za úplatu na desetinu mělo být počítáno pro každé dotčené odvětví a ne z celkového počtu vydaných povolenek.

V současné době se v EU intenzivně diskutuje o reformě celého systému označovaného jako ETS (Emissions Trading Systems - Systém pro obchodování s povolenkami na emise CO₂, protože v EU došlo k situaci, kdy objem vydaných a přidělovaných emisních povolenek je vyšší než produkované množství. (ČTK, 2015)

8.4 Dopady EDR do cen paliv, elektrické energie a tepla

8.4.1 Očekávaná průměrná cena elektřiny dle koncepce EDR

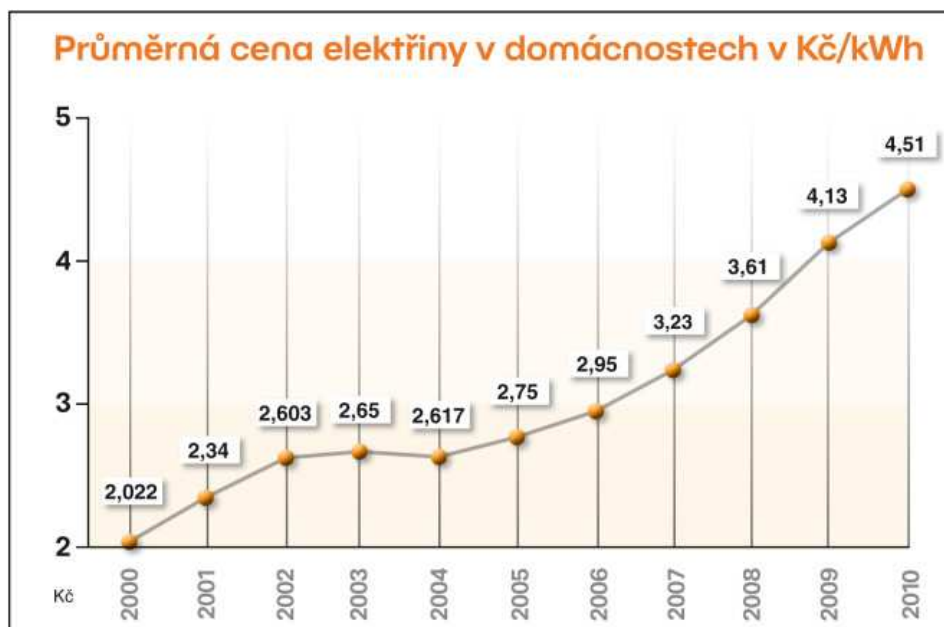
Dopad zavedení spotřební daně z elektřiny ve výši 0.0283 Kč/kWh do cen pro domácnosti a pro průmysl, dle koncepce EDR, bude velice malý, téměř zanedbatelný ve srovnání s průměrnou cenou elektřiny pro domácnosti a pro průmysl před zdaněním.

Navíc dle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, bude osvobozena mimo jiné elektřina ekologicky šetrná (vyrobená z obnovitelných zdrojů), elektřina použitá v drážní dopravě, u mineralogických postupů a v elektrolytických a metalurgických procesech.

8.4.2 Skutečná průměrná cena elektřiny

Dle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů byla stanovena sazba daně za elektřinu celkově ve výši 0,02830 Kč / kWh pro domácnosti i průmysl.

Graf 1: Průměrná cena elektřiny v domácnostech

Zdroj: www.cenyenergii.cz

Dopad na průměrnou cenu elektřiny očekával zvýšení pro domácnosti o 1%. Z grafu vidíme, že v roce 2005 byla průměrná cena vyčíslena na 2,75 Kč / kWh, v dalším roce se zvedla na 2,95Kč / kWh, což odpovídá zvýšení o 5,73%. Tedy vyššímu zatížení domácností, než se předpokládalo.

Cena elektřiny pro domácnosti se stále zvyšovala a v roce 2009 se přehoupla přes hranici 4 Kč za kWh, konkrétně na 4,13 Kč / kWh, což je zvýšení od roku 2005 o 48%. Za zvýšením cen elektřiny pro domácnosti v roce 2009 podle energetického regulačního úřadu stál růst cen elektřiny na velkoobchodním trhu a především podpora obnovitelných zdrojů energie. Průměrná cena v roce 2010 činila 4,51 Kč / kWh.

V roce 2011 se průměrná cena elektřiny zastavila na 4,54 Kč / kWh, což nebylo o mnoho více než v roce 2010. Důvodem zvýšení ceny mají opět příspěvky na podporu obnovitelných zdrojů, ale také energetický regulační úřad a jeho hýbání s cenami distribuce elektřiny.

Když se zpětně podíváme na rok 2012, průměrná cena elektřiny se zvýšila na částku 4,83 Kč / kWh a v roce 2013 na 4,95 Kč / kWh. Od roku 2011 to představuje zvýšení o 9,03%.

Tabulka 13: Průměrná cena elektřiny pro domácnosti v Kč / kWh a průměrné mzdy v Kč

Rok	průměrná cena elektřiny	zvýšení v % oproti předchozímu roku	průměrné mzdy	zvýšení v %
2005	2,79	0,00	19 030	0,00
2006	2,95	5,73	20 211	6,21
2007	3,23	9,49	21 692	7,33
2008	3,61	11,76	23 542	8,53
2009	4,13	14,40	25 752	9,39
2010	4,51	9,20	25 803	0,20
2011	4,54	0,67	26 067	1,02
2012	4,83	6,39	27 170	4,23
2013	4,95	2,48	26 637	-1,96

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Zatímco v roce 2005 činila cena elektřiny pro domácnosti 2,79 Kč / kWh v roce 2013 tomu bylo 4,95 Kč za kWh, to představuje nárůst o 77,42%. Samozřejmě s cenou energií stoupala i průměrná mzda, jak můžeme vidět v tabulce výše. V roce 2005 byla průměrná mzda byla 19.030,- Kč a v roce 2013 vyšplhala na hodnotu 26.637,- Kč, což odpovídá zvýšení o 39,97%. Když to srovnáme cena elektřiny rostla 2x rychleji než průměrná mzda.

8.4.3 Očekávaná průměrná cena pevných paliv dle koncepce EDR

Podle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, bude uhlí pro výrobu elektřiny a koksu osvobozeno od daně.

8.4.4 Skutečná průměrná cena pevných paliv

Dle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů byla stanovena sazba daně za pevná paliva ve výši 8,50 Kč /GJ spalného tepla.

Tabulka 14: Porovnání průměrných plánovaných a skutečných cen tepla z pevných paliv u domácností

Kategorie ceny	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Předběžná průměrná cena	320,30	328,16	344,85	358,20	397,97	436,45	454,88	471,13	504,72
Výsledná průměrná cena	320,94	332,39	350,63	368,88	412,91	437,79	451,24	475,59	511,72
Rozdíl v Kč/GJ	0,64	4,23	5,78	10,68	14,94	1,34	-3,64	4,46	7,00
Rozdíl v %	0,20	1,29	1,68	2,98	3,75	0,31	-0,80	0,95	1,39

Zdroj: Energostat, vlastní zpracování

Z tabulky 16 můžeme sledovat, jak se měnila cena v jednotlivých letech. Můžeme sledovat, že od roku 2004 do roku 2012 stoupla cena z 320,94 Kč / GJ na 511,72 Kč / GJ, to je zvýšení více jak o 59% za 8 let.

Tabulka 15: Průměrná cena tepla podle paliv pro domácnosti

Průměrná cena tepla podle paliv (Kč/GJ)			
Palivo	2013	2014	Změna
Hnědé uhlí	575	563	2%
Černé uhlí	576	576	0%

Zdroj: Energostat, vlastní zpracování

Když se podíváme na rok 2013, vidíme z tabulky 15, že průměrná cena paliv se oproti roku 2012 opět zvýšila. Cena tepla pro rok 2014, v průměru oproti roku 2013, rostla pouze minimálně, a to o 0,6 %, dle dat vzatých z portálu ENERGOSTAT. Z tabulky můžeme vyčíst, že průměrná cena černého uhlí se oproti roku 2013 nezměnila, na rozdíl od hnědého uhlí, což je účel daňové reformy.

Na nižším nárůstu cen tepla, se oproti minulým rokům, podepsalo, krom relativně příznivého vývoje cen paliv, i zastavení růstu snížené sazby DPH. Do cen se také promítá vývoj na trhu emisních povolenek.

Pokud jde o spotřebu tepla u firem, budou muset přistoupit k rozsáhlým investicím, kvůli dosažení emisních limitů a revitalizaci starých rozvodů, ve kterých dochází k tepelným ztrátám.

8.4.5 Očekávaná průměrná cena zemního plynu dle koncepce EDR

Zemní plyn pro domácnosti je na základě zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů od daně osvobozen.

Průměrná cena zemního plynu pro průmysl, pokud budeme počítat se ekologickou daní, je 8,50 Kč na 1 GJ spalného tepla.

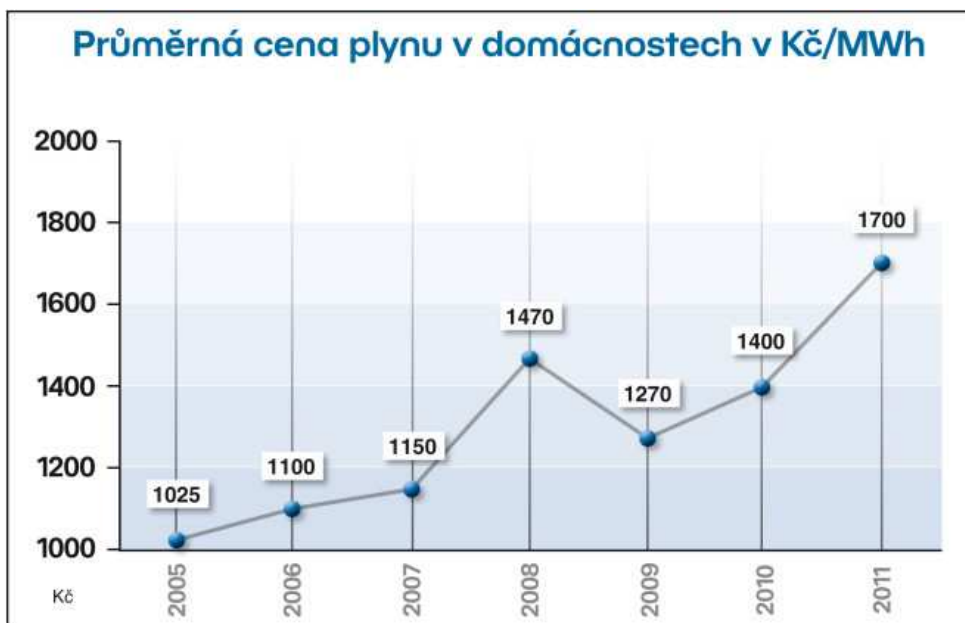
8.4.6 Skutečná průměrná cena zemního plynu

Skutečné sazby daně:

- pro svítíplyn, vodní plyn, generátorový plyn a podobné plyny, kromě ropných plynů a ostatních plynných uhlovodíků činí 264,80 Kč / MWh
- do 31. prosince 2014 spalné teplo pro zemní plyn zkapalněný a zemní plyn v plynném stavu činí sazba daně 34,20 Kč / MWh
- od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2017 spalné teplo pro zemní plyn zkapalněný a zemní plyn v plynném stavu bude sazba daně 68,40 Kč / MWh
- od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2019 spalné teplo pro zemní plyn zkapalněný a zemní plyn v plynném stavu bude sazba daně 136,80 Kč / MWh
- od 1. ledna 2020 spalné teplo pro zemní plyn zkapalněný a zemní plyn v plynném stavu bude sazba daně 264,80 Kč / MWh
- sazba daně pro plyn pro výrobu tepla činí 30,60 Kč / MWh
- plyn používaný pro stacionární motory, v souvislosti s provozy a stroji používanými při stavbách, stavebně inženýrských pracích a veřejných pracích, nebo pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty nebo pro vozidla, která nejsou schválená k používání převážně na veřejných silnicích, sazba daně činí 30,60 Kč / MWh.

Na následujícím grafu je velmi dobře vidět vývoj cen od roku 2005, kdy se plyn začal stále více využívat. Jak ukazuje samotný graf, mimo několika výkyvů jde cena plynu neustále nahoru.

Graf 2: Průměrná cena plynu pro domácnosti

Zdroj: www.tn.cz

V roce 2005 byla cena plynu při nejmenším možném odběru 1025 Kč / MWh. Rok 2008 přinesl veliký zlom pro domácnosti, kdy se cena plynu rapidně zvedla na 1470 Kč / MWh, což představuje od roku 2005 zvýšení o 43,41%. Poté klesla a v roce 2011 hodnota byla 1700 Kč / MWh.

8.5 Sociální dopady (domácnosti)

8.5.1 Predikované dopady pro domácnosti

Z Koncepce ekologické daňové reformy vypracované Ministerstvem životního prostředí 21. 10. 2005 vyčteme predikované dopady této reformy na domácnosti, kde při zavedení sazeb dle tezí EDR mělo dojít ke zvýšení reálných cen energií pro domácnosti (uhlí, elektřina, teplo).

V následující tabulce jsou uvedeny výdaje na energie včetně elektřiny u domácností, a to domácností důchodců, domácností ekonomicky aktivních s čistým měsíčním příjmem menším než dvojnásobek životního minima (EA1) a s příjmem mezi 2,5 a 2 násobkem životního minima (EA2). Rozdělení je navíc i podle velikosti měst - velká města (nad 100 000 obyvatel), střední sídla a malé obce (pod 5000 obyvatel).

Tabulka 16: Průměrné výdaje domácností na energie (Kč/rok) / procentní podíl z celkového rozpočtu domácností

	Velká města	Střední obce	Malé obce
Domácnosti důchodců	18 973 / 14,5%	19 240 / 15,4%	21 652 / 15,1%
Domácnosti EA1	23 886 / 12,0%	24 482 / 11,9%	23 491 / 11,1%
Domácnosti EA2	25 138 / 10,5%	25 391 / 10,2%	23 887 / 9,8%

Zdroj: Koncepce EDR

Další tabulka udává odhad zvýšení výdajů na energie při aplikaci sazeb z tezí EDR pro rok 2007 (1. rok EDR) a roku 2011.

Tabulka 17: Odhad průměrného zvýšení výdajů na energie - EDR 2007/2011 (v %)

	Velká města	Střední obce	Malé obce
Domácnosti důchodců	+ 3,1% / + 9,2%	+ 3,0% / + 8,9%	+ 3,0% / + 9,2%
Domácnosti EA1	+ 3,6% / + 10,4%	+ 3,4% / + 10,0%	+ 3,1% / + 9,4%
Domácnosti EA2	+ 3,5% / + 10,4%	+ 3,3% / + 9,7%	+ 3,2% / + 9,7%

Zdroj: Koncepce EDR

Celkové dopady na domácnosti budou záviset od zvolené varianty využití výnosů I nebo II, jak bylo popsáno v kapitole 8.2.1, prostřednictvím které se zvýší čisté příjmy domácností s členy, kteří mají příjmy ze zaměstnání. Nežádoucí sociální dopady zvýšeného zdanění energií, elektřiny a motorových vozidel je možné také kompenzovat nízko-příjmovým skupinám domácností.

Případná kompenzace bude vycházet z následujících principů:

- nebudou zavedené žádné zmírňující opatření ve formě zavedení duálních sazeb nebo nezdánitelného prahu spotřeby
- sociální dopady budou kompenzovány úpravou stávajícího systému sociálních dávek nebo podpor
- sociální dopady budou dále kompenzovány poskytnutím dotací a půjček s nulovým úvěrem na opatření vedoucí ke snížení spotřeby energie - suma kompenzací poskytnutých prostřednictvím upravených sociálních dávek a podpor na opatření ke snížení spotřeby energií nebude vyšší než predikované zvýšení výdajů u všech domácností, pro které se bude vztahovat kompenzace
- kompenzační opatření se budou vztahovat pouze na přesně definovanou skupinu domácností -> dle podílu výdajů na teplo, elektřinu a energetické výrobky, kromě pohonných hmot na celkových čistých příjmech domácnosti
 - nárok na kompenzaci ve formě zvýšené sociální dávky a podpory na opatření plyne domácnostem, u kterých tento podíl představuje alespoň X %
 - nárok na podpory na opatření mají i fyzické nebo právnické osoby provozující sociální zařízení, ve kterých trvale žije alespoň polovina občanů bez příjmů ze zaměstnání (domovy důchodců, domovy s pečovatelskou službou, domovy pro matky s dítětem atp.)

Další distribuční dopady, které by neměly být dále opomíjeny, představují:

- zlepšení situace nízko-příjmových skupin domácností s nezaměstnanými členy, které najdou práci z důvodu povzbuzení zaměstnanosti v důsledku snížení nákladů práce
- zlepšení kvality životního prostředí a v jeho důsledku snížení dopadů na nemocnost a úmrtnost (a relevantní zvýšení blahobytu)

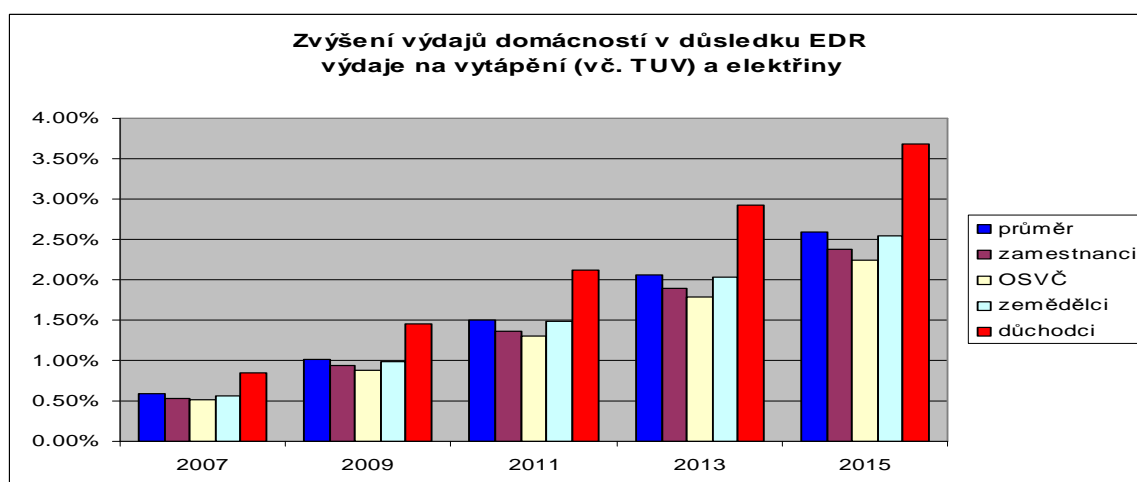
Dosavadní analýzy ukazují, že dopady na domácnosti budou v podstatě velmi malé a je odhadováno, že budou představovat v průměru několikaprocentní nárůst nákladů domácnosti.

Tabulka 18: Zvýšení výdajů na energie domácností v důsledku EDR

	2007	2011	2015
Průměr	0,6 – 0,7%	1,5 – 1,7%	2,6 – 3,0%
Zaměstnanci	0,5 – 0,6%	1,4 – 1,6%	2,4 – 2,8%
OSVČ	0,5 – 0,6%	1,3 – 1,5%	2,2 – 2,6%
Zemědělci	0,5 – 0,6%	1,5 – 1,7%	2,6 – 2,9%
Důchodci	0,8 – 1,06%	2,1 – 2,4%	3,7 – 4,2%

Zdroj: Koncepce EDR

Graf 3: Zvýšení výdajů domácností na energie v důsledku EDR

Zdroj: Koncepce EDR

8.5.2 Zjištění skutečného dopadu pro domácnosti

Od zavedení ekologické daňové reformy (rok 2007 – nultá fáze EDR) se ceny energií rapidně změnily. Následující tabulka je upravena na základě dat, která jsem získala z Eurostatu. Jelikož tato data jsou převážně vyjádřena v eurech, bylo nutné, podle průměrných kurzů pro dané roky, přepočítat ceny elektřiny pro domácnosti na Kč.

Tabulka 19: Ceny elektřiny pro domácnosti

PRŮMĚRNÉ KURZY ČNB		CENY ELEKTŘINY PRO DOMÁCNOSTI		PRŮMĚRNÉ ZVÝŠENÍ CEN
Rok	Kurz EUR/CZK	EUR/kWh	CZK/kWh	v %
2007	27,762	0,0898	2,4930	-
2008	24,942	0,1060	2,6439	6,05
2009	26,445	0,1102	2,9142	10,23
2010	25,290	0,1108	2,8021	-3,85
2011	24,586	0,1232	3,0290	8,10
2012	25,143	0,1235	3,1052	2,51
2013	25,974	0,1249	3,2442	4,48
2014	27,444	-	-	-

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Z tabulky můžeme vyčíst, že se cena elektřiny od roku 2007 neustále zvyšovala, kromě roku 2010 kdy poklesla oproti 2009 o 1,62%. Průměrné zvyšování od roku 2007 činilo o 3,97 % ročně.

Tabulka 20: Konečná spotřeba domácností

Rok	GWh
2007	14 646
2008	14 703
2009	14 688
2010	15 028
2011	14 201
2012	14 581
2013	14 716
2014	

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Konečná spotřeba energie v domácnostech je více či méně na stejné úrovni, kolísá nahoru i dolů. Dovolím si proto tvrdit, že zvýšení či snížení ceny energií nemusí mít takový vliv na konečnou spotřebu domácností, což bylo plánováno a očekávalo se to. Tudíž dopad ekologické daňové reformy z pohledu domácností a stimulace snížení spotřeby energie se neprojevil.

Tabulka 21: Zvýšení výdajů domácností

	VÝDAJE DOMÁCNOSTÍ ZA ELEKTŘINU	PRŮMĚRNÉ ZVÝŠENÍ VÝDAJŮ
Rok	v mld. Kč	v %
2007	36,51	6,46
2008	38,87	10,11
2009	42,80	-1,62
2010	42,11	2,15
2011	43,01	5,26
2012	45,28	5,44
2013	47,74	6,46
2014		

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

V tabulce jsou vypočteny výdaje domácností v mld. Kč a to od roku 2007 až 2013. Výdaje domácností se zvyšovaly, což se plánovalo i v koncepci EDR, je to logické protože se zvyšovala každoročně i cena elektřiny pro domácnosti.

Tabulka 22: Roční náklady na vytápění v roce 2014

Roční náklady na vytápění v 2014 (Kč, s DPH)				
Zdroj tepla	Byt vyšší spotřeba	Byt menší spotřeba	Rodinný dům vyšší spotřeba	Rodinný dům nižší spotřeba
Hnědé uhlí	38 306	36 303	50 595	30 121
Černé uhlí	44 538	41 576	62 699	56 019
Plynový kotel	51 571	47 689	75 371	66 617
Elektrický přímotop	50 268	43 928	89 135	74 839
Tepelné čerpadlo	52 440	49 344	71 424	64 441

Zdroj: Enersostat

Tabulka 28 nám ukazuje roční náklady na vytápění domácností v roce 2014. Data jsou v Kč i s DPH a můžeme zde rozlišit byt s vyšší spotřebou, který představuje průměrnou roční spotřebu tepla 13,0 GJ v bytě panelového domu o rozloze 70 m². Byt s nižší spotřebou je byt o rozloze také 70 m² a spotřebou tepla s tím rozdílem, že panelový dům byl zateplen. Rodinný dům, vyšší spotřeba, představuje průměrnou roční spotřebu tepla 35,8 GJ v domě o rozloze 154 m² vytápěné plochy. A nakonec rodinný dům s nižší spotřebou je dům o stejné rozloze s roční spotřebou 28,6 GJ, ale dům je zateplený a má vyměněná okna.

8.6 Dopady na průmysl (firmy)

8.6.1 Očekávané dopady pro průmysl

Při konstrukci environmentální daňové reformy je třeba sledovat její požadovaný efekt na straně jedné, tedy z pohledu stimulace k ekologicky šetrnému chování, na druhé straně je třeba brát v úvahu dopady této reformy na ekonomiku (tedy nejen podniky, ale i domácnosti). Snaha o co největší snížení dopadů na ekonomiku však může vést, ve svém důsledku, k nedostatečnému stimulačnímu efektu reformy a tím k nulovým či velmi nízkým přínosům pro životní prostředí, což rozhodně není jejím smyslem. Jde tedy o to nalézt rovnováhu mezi těmito dvěma alternativami, což je značně obtížný úkol. Dopady na podniky budou každopádně při volbě výnosově neutrálního řešení do jisté míry kompenzovány snížením zdanění na straně pracovní síly.

Pro zmírnění dopadů ekologické reformy je využíváno osvobození od placení daně. To je uplatňováno u energetických produktů, které jsou využívány pro konkrétní účely, hlavně pro chemické redukce, katalytická činidla atd. Hlavním cílem je ochránit technologické procesy využívající energetické produkty pro neenergetické účely.

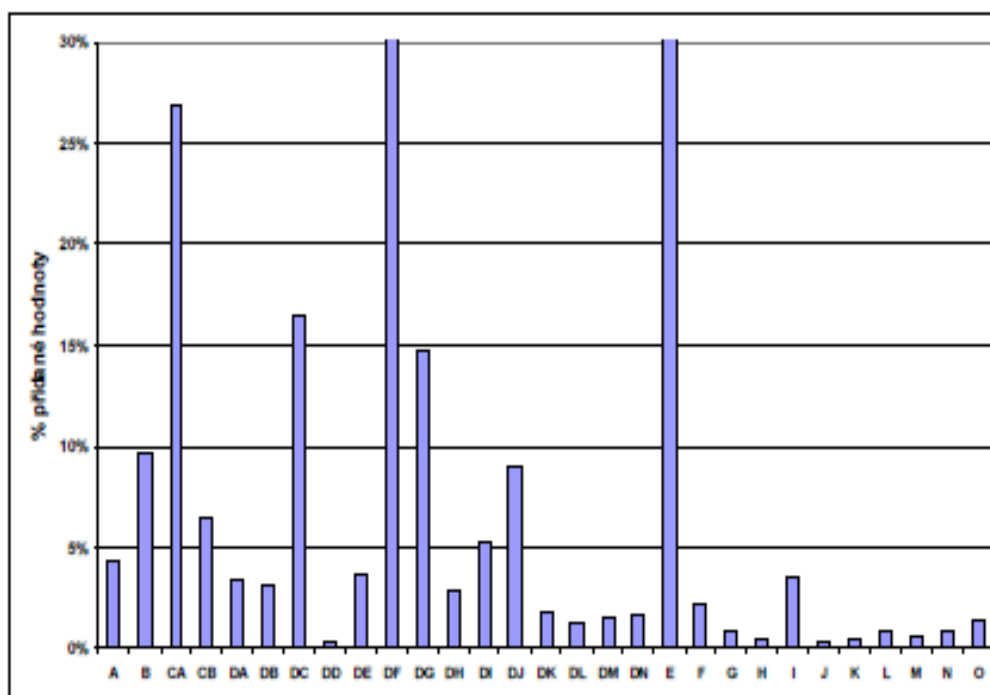
Dále je nutné zabývat se podniky, které produkty sice využívají energeticky, nicméně pro ně velká energetická náročnost může znamenat náklady tak vysoké, že by tyto podniky mohly přivést do existenčních problémů. Jedná se především o podniky z odvětví těžkého průmyslu a dalších klíčových odvětví národního hospodářství.

Stát se snaží dopady zmírnit a podnikům poskytnout čas na přizpůsobení a to tak, že jim poskytne úlevy a osvobození na dani, ačkoliv jsou paradoxně největší znečišťovatelé celého ovzduší. A mají pak ekologické daně smysl z hlediska životního prostředí?

Koncepce ekologické daňové reformy uvádí, že v průměru české firmy vynakládají kolem 2% z celkových nákladů na elektřinu. Jestliže by byly zavedené sazby daní na elektřinu, jak jsou stanovené v konceptu EDR v roce 2015, tak tento podíl by se zvýšil průměru na 2,6%.

Dle článku PhDr. Zdeňka Kučery ze dne 2006 daně na energie, elektřinu a paliva činily kolem 21 mld. Kč. V průměru za celé hospodářství výdaje na energie dosahují 3,1% přidané hodnoty, 8,5% produkce a 2% celkových nákladů.

Graf 4: Podíl výnosů daní na energie, elektřině a palivech na přidané hodnotě po zavedení EDR (sazby 2015)

Zdroj: Koncepce EDR

Z grafu vyčteme, že na energie vynakládají nejvíce odvětví výroby E – energie, ve kterém výdaje na energie dosahují 15% produkce a výnosy tvoří hodnotu 30%. Velký podíl výnosů daní na energie přináší ČR zpracovatelských průmysl, konkrétně výroba paliv (DF) 30% výnosu, 15% hranice téměř dosahuje i chemie (DG). Těžba nerostných surovin – CA tvoří více jak 25% výnosů z ekologických daní.

Celkový dopad na odvětví bude záviset od energetické, kapitálové a pracovní náročnosti odvětví. Dopad EDR na energeticky náročnější odvětví bude relativně větší, naopak na odvětví využívající faktor práce bude menší. V případě nižšího zatížení pracovního zdanění by na tom podniky s nižší spotřebou energie měly být dokonce výrazně lépe.

8.6.2 Skutečné dopady pro průmysl

Jak bylo řečeno výše, co se dopadů pro průmysl týká, je možné je zjistit pouze při aplikaci makroekonomického modelování. Aplikace či zjišťování skutečného dopadu celé ekologické daňové reformy zatím, dovolím si tvrdit, nebylo provedeno nebo nebylo zveřejněno.

Následující tabulka ukazuje, jak se zvyšovala v průměru cena energií pro průmysl, jaká byla průměrná spotřeba a v neposlední řadě o kolik se zvýšily výdaje za elektřinu. Údaje jsou vzaty z databáze Eurostatu a upraveny.

Tabulka 23: Průměrné zvýšení cen v průmyslu

PRŮMĚRNÉ KURZY ČNB		CENY ELEKTŘINY PRO PRŮMYSL		PRŮMĚRNÉ ZVÝŠENÍ CEN
Rok	Kurz EUR/CZK	EUR/kWh	CZK/kWh	v %
2007	27,762	0,0783	2,1738	0,00
2008	24,942	0,1095	2,7311	25,64
2009	26,445	0,1057	2,7952	2,35
2010	25,290	0,1022	2,5846	-7,53
2011	24,586	0,1097	2,6971	4,35
2012	25,143	0,1028	2,5847	-4,17
2013	25,974	0,1012	2,6286	1,70
2014	27,444	-	-	

Zdroj: Eurostat, vlastní úprava

Jak vidíme v tabulce, ceny pro průmysl se zavedením ekologické daňové reformy roku 2007 zvýšily o 25,64% k roku 2008 a v roce 2009 se dostaly na maximální hranici 2,7952 CZK/kWh, poté se postupně snižovaly.

Tabulka 24: Průměrné zvýšení výdajů pro průmysl

PRŮMĚRNÉ KURZY ČNB		KONEČNÁ SPOTŘEBA ELEKTŘINY PRO PRŮMYSL		VÝDAJE PRŮMYSLU ZA ELEKTŘINU	PRŮMĚRNÉ ZVÝŠENÍ VÝDAJŮ
Rok	Kurz EUR/CZK	GWh	kWh	v mil. Kč	v %
2007	27,762	23 613	23 613 000 000	51,33	0,00
2008	24,942	24 173	24 173 000 000	66,02	28,62
2009	26,445	24 346	24 346 000 000	68,05	3,08
2010	25,290	21 821	21 821 000 000	56,40	-17,12
2011	24,586	22 592	22 592 000 000	60,93	8,04
2012	25,143	23 216	23 216 000 000	60,01	-1,52
2013	25,974	22 698	22 698 000 000	59,66	-0,57
2014	27,444				

Zdroj: Eurostat, vlastní úprava

Průměrné zvýšení výdajů od roku 2007 až 2014 činilo 2,93%. Z tabulky vidíme, že výdaje průmyslu za elektřinu se nejvíce zvýšily v roce 2008 a to o 28,62% v porovnání s rokem 2007 a v roce 2009 o 3,08% v porovnání s rokem 2008. V roce 2010 výdaje činily 56,40 mil. Kč, což byl pokles oproti roku 2009 o 17,12%. V dalších letech se výdaje pohybovaly v rozmezí 59,5 – 61 mil. Kč.

Kromě dopadů na podnikové výdaje, ceny či poptávku, přinášejí nové daně podnikům také další administrativní zátěž. Ačkoliv se zdá, že se zátěž dotkne pouze omezené skupiny největších podniků, které uvádějí na trh elektřinu, není to tak zcela pravda. Dle závěrečné zprávy MŽP mohou daně administrativně daleko více zatížit střední nebo malé podniky, třeba jen při uplatňování výjimek a osvobození, v případě že na EDR nejsou plně připraveny a informovány.

9 VÝSLEDKY ANALÝZY

Zavedení ekologických daní do Českého právního řádu bylo po vstupu do Evropské unie povinností – implementaci Směrnice 2003/96/ES bylo nutné provést nejpozději k 1. lednu 2008, což se také stalo. Změněny byly u daní z pevných paliv, zemního plynu a elektřiny.

V diplomové práci jsem analyzovala dopady EDR na domácnosti a průmysl, zda byla dodržena výnosová neutralita a jak se vyvíjí II. etapa ekologické daňové reformy.

EDR a využití výnosů

V konceptu EDR se očekávalo se, že výnosy budou v roce 2008, tj. rok zavedení ekologických daní, ve výši 4,3 mld. Kč. Skutečnost ale taková nebyla. Vybralo se o 1,9 mld. Kč méně, to znamená 2,4 mld. Kč. Rok 2009 na tom ve srovnání se skutečností nebyl o moc lépe. Až v roce 2010 jsme mohli zaznamenat převýšení skutečně vybraných daní nad plánem a to o 0,1 mld. Kč. Pro roky 2011 a 2012 byly plány vyšší než skutečnost o 0,1 – 0,2 mld. Kč. Výnosy z EDR nejsou nijak uspokojivé, ale díky zvyšujícím se daňovým sazbám by se měl příjem z daní postupně zvyšovat.

Výnosová neutralita

Cílem výnosové neutrality je, že výnosy získané výběrem ekologických daní budou použity na snížení daňového zatížení práce a kapitálu. EDR uvažuje o dvou variantách a to snížení sazby příspěvků na sociální zabezpečení, zejména povinných příspěvků na státní politiku zaměstnanosti placené zaměstnanci i zaměstnavateli a zvýšení nezdanitelného základu daně fyzických osob. Cílem je povzbuzení zaměstnanosti.

V diplomové práci jsem se zabývala a srovnávala obě varianty a i nezaměstnanost.

Sazby příspěvků na státní politiku zaměstnanosti a nemocenské pojištění se od roku 2003 snižovaly, u zaměstnanců jsou k roku 2014 nulové. Zaměstnavatelé a OSVČ zaplatí 2,3% na nemocenském pojištění a 1,2% představuje příspěvek na státní politiku

zaměstnanosti pro rok 2014. Všeobecné zdravotní pojištění zůstalo na stejné úrovni, stejně jako důchodové pojištění s výjimkou OSVČ, kde se zvýšilo z 26% na 28%.

Zvýšení nezdanitelného základu daně z příjmu fyzických osob prošlo od roku 2001 velkými změnami. V roce 2008 byl vypuštěn základ daně pro určení sazby a byla stanovena jednotná sazba 15%. Jednotná sazba je velkou výhodou pro ty poplatníky, kteří dříve spadali do posledních pásem (jejich sazba se pohybovala ve výši 32%).

Přínosem snížení plateb na sociálním a zdravotním pojištění mělo motivovat k vytváření nových pracovních míst. Bohužel k výraznému snížení sazeb nedošlo a nezaměstnanost naopak oproti roku 2008 vzrostla.

Dopady EDR pro domácnosti

EDR predikovala zvýšení reálných cen energií, že samotné dopady pro domácnosti budou v podstatě velmi malé a že budou představovat v průměru několikaprocentní nárůst nákladu domácností. Skutečnost byla taková, že ceny energií opravdu stouply a to v průměru o 3,97% ročně. I přes zvyšování cen energií, konečná spotřeba domácností zůstala více méně na stejné úrovni a zvýšily se i výdaje domácností, což se očekávalo. Tudíž dopad ekologické daňové reformy z pohledu domácností a stimulace snížení spotřeby energie se neprojevil.

Dopady EDR na průmysl

Koncepce EDR uvádí, že v průměru české firmy vynakládají kolem 2% z celkových nákladů na elektřinu. Zavedené sazby daní na elektřinu by tento podíl zvýšily v průměru na 2,6%. Ceny elektřiny se, zavedením EDR roku 2007, zvyšovaly a to v průměru o 2,39% ročně. Kromě dopadů na podnikové výdaje, ceny či poptávku přinášejí nové daně podnikům také administrativní zátěž. Stát se ale snaží dopady zmírnit a podnikům poskytnout čas na přizpůsobení, a to tím způsobem, že jim poskytne úlevy a osvobození na dani, ačkoliv se jedná o podniky, které znečišťují nejvíce celé ovzduší.

10 ZÁVĚR

Závěrečná práce je zaměřena zejména na dopady ekologické daňové reformy pro domácnosti a průmysl. Dále analyzuje výnosy ze samotné ekologické reformy, dodržení výnosové neutrality, dopady do cen paliv, tepla a elektřiny.

Ekologické daně, jak bylo řečeno v úvodu, mají mít pozitivní dopad na životní prostředí a mají sloužit k ochraně životního prostředí.

Zdaněním energetických produktů byla realizována první etapa ekologické daňové reformy v České republice.

Ekologická daňová reforma očekávala, vyšší výnosy než byly ve skutečnosti, ale díky zvyšujícím se daňovým sazbám, by se měl v budoucnu příjem z daní postupně zvyšovat.

Nezaměstnanost, která byla předesílána v Harmonogramu ekologické daňové reformy, se také nesnížila.

Výnosová neutralita měla znamenat, že výnosy získané výběrem ekologických daní budou použity na snížení daňového zatížení práce a kapitálu, což se také stalo.

Domácnosti nesnížily spotřebu, ale byly zatíženy především stoupajícími cenami elektrické energie. Tudíž dopad ekologické daňové reformy z pohledu domácností a stimulace snížení spotřeby energie se neprojevil.

U podniků se ceny elektřiny, zavedením EDR roku 2007, zvyšovaly a to v průměru o 2,39% ročně. Kromě změn cen a výdajů, přináší ekologická daňová reforma pro podniky také administrativní zátěž. Pro zmírnění poskytuje stát podnikům čas na přizpůsobení a to tím způsobem, že umožní úlevy a osvobození na dani. Paradoxem je, že se jedná především o podniky, které mají nejvyšší podíl na znečištění celého ovzduší.

Ekologická daňová reforma ve své první etapě nesplnila očekávání, pokud jde o spotřebu energie domácností a ani chování podniků, podařilo se splnit výnosovou neutralitu.

11 SEZNAM LITERATURY

Český statistický úřad. *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

EKINS, Paul. *Environmental tax reform (ETR): a policy for green growth*. 1st pub. Editor Paul Ekins, Stefan Speck. New York: Oxford University Press, 2011, xxxiv, 371 s. Creating sustainable growth in Europe series. ISBN 978-0-19-958450-5.

EKOLOGIE. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Ekologie>

EKOLOGICKÁ DAŇOVÁ REFORMA, Ministerstvo životního prostředí. *Ekologická daňová reforma* [online]. 2008 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/edr>

EKOLOGICKÁ DAŇOVÁ REFORMA. Internetová stránky Hnutí Duha. In: *Ekologická daňová reforma: Impuls pro modernizaci ekonomiky* [online]. 1973 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/typo3/ekologicka_danova_reforma.pdf

EKOLOGICKÉ DANĚ. BusinessInfo.cz. *Ekologické daně* [online]. 2013 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/ekologicke-dane-3532.html>

EKOLOGICKÉ DANĚ. Celní správa ČR. *Ekologické daně* [online]. 2009 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx>

Energetické (ekologické) daně. In: [online]. 2011 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://mant.upol.cz/soubory/skripta/F1/F1_Ekologick%C3%A9_dan%C4%9B.pdf

ENEGROSTAT. *Energostat* [online]. 2012 [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://energostat.cz/>

EUROPEAN COMMISSION. Taxation and customs union. [online] 2013 [cit. 30.3.2015] Dostupné z:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/energy_products/legislation/index_en.htm

JÍLKOVÁ, Jiřina. *Daně, dotace a obchodovatelná povolení - nástroje ochrany ovzduší a klimatu*. Vyd. 1. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2003, 156 s. ISBN 80-86684-04-0.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2006, 279 s. ISBN 80-7357-205-2.

LOUNKOVÁ, Jana. *Ekologická daňová reforma a její dopad na soukromý sektor* [online]. Praha, 2008 [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: https://www.vse-praha.info/vskp/8979_ekologicka_danova_reforma_a_jeji_dopady_na_soukromy_sektor. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická.

MANKIW, N. *Zásady ekonomie*. 1. vyd. Překlad Milan Sojka. Praha: Grada, 1999, 763 s. Profesionál. ISBN 9788071698913

MORAVCOVÁ, Lenka. *Ekologická daň - je skutečně ekologická? Ekologická daň - je skutečně ekologická?* [online]. 2005 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.libinst.cz/clanky-a-komentare/1982-ekologicka-dan-je-skutecne-ekologicka/>

Pigovian tax, cit. 20.3.2015, dostupné z http://en.wikipedia.org/wiki/Pigovian_tax

PRINCIP A HARMONOGRAM EKOLOGICKÉ DAŇOVÉ REFORMY. Internetové stránky MZP. In: *Princip a harmonogram ekologické daňové reformy* [online]. 2007 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/edr/\\$FILE/OEDN-Koncepce-20130913.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/edr/$FILE/OEDN-Koncepce-20130913.pdf)

PUCHINGER, Zdeněk. *Úvodní kapitoly k daňové teorii: daňová soustava ČR*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, 156 s. ISBN 80-244-1298-5.

ŠALOUNOVÁ, Aneta. *Ekologické daně jako nástroj environmentální politiky státu*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická Západočeské univerzity v Plzni, 51 s., 2013

ŠAUER, P., LIVINGSTON, M., *Stručný průvodce základní literaturou z oblasti ekonomie životního prostředí*, s. 3 11

ŠČASNÝ, M., *Environmentální daně a poplatky v EU, OECD a zemích střední Evropy. Problematika energetického zdanění a ekologické daňové reformy v EU*. In ŠČASNÝ, M.,: *Konsolidace vládnutí a podnikání v České republice a v Evropské unii*. Praha: Matfyzpress, 2002. s. 102-125. ISBN 80-86732-00-2

ŠÍMOVÁ, Tereza. Internetová stránky Liberální institut. In: *Ekologická daňová reforma v EU* [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://libinst.cz/Files/KqLFy4r2/profile/2518/simova_edr_energy.pdf

Směrnice 2003/96/ES. In: *Úřední věstník Evropské Unie*. 27. říjen 2003. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:09:01:32003L0096:CS:PDF>

The political economy of environmentally related taxes. Paris: OECD, c2006, 199 p. ISBN 9264025529.

TZBinfo.cz. *Ekologická daňová reforma* [online]. 2007 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.tzb-info.cz/4562-ekologicka-danova-reforma-v-cr-i>

VALIŠ, Zdeněk. *Ekologické daně mají vést lidi k šetrnějšímu chování*. [online]. 2005 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/ekonomika/ekologicke-dane-maji-vest-lidi-k-setrnejsimu-chovani>

VOJTOVÁ, Jana. *Ekologická daňová reforma* [online]. 2008 [cit. 2015-03-30]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Barbora Kaplanová. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/99606/esf_m/.

Web of knowledge. Europe's experience with carbonenergy taxation. [online] 2012, [cit. 10. 1. 2015] Dostupné z: webofknowledge.com

ZIMMERMMANOVÁ ING., Jarmila. Internetová stránky Pro-Energy.cz. In: *Ekologická daňová reforma a příprava nových daňových zákonů* [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.pro-energy.cz/clanky1/4.pdf>

12 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Průměrná cena elektřiny v domácnostech	55
Graf 2: Průměrná cena plynu pro domácnosti	60
Graf 3: Zvýšení výdajů domácností na energie v důsledku EDR.....	63
Graf 4: Podíl výnosů daní na energie, elektřině a palivech na přidané hodnotě po zavedení EDR (sazby 2015)	68

13 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vysvětlení kódů nomenklatur - KN.....	11
Tabulka 2: Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na paliva a elektřinu	23
Tabulka3: Princip ekologické daňové reformy.....	30
Tabulka 4: Predikce celkových očekávaných výnosů EDR v mld. Kč (stálé ceny).....	41
Tabulka 5: Výnosy energetických daní v mld. Kč.....	42
Tabulka 6: Skutečné a odhadované výnosy ekologických daní, v mld. Kč.....	43
Tabulka 7: Vývoj příspěvků na sociální zabezpečení (v %).....	47
Tabulka 8: Vývoj daně z příjmů fyzických osob	49
Tabulka 9: Míra nezaměstnanosti v %	50
Tabulka 10: Energetické daně v ČR	51
Tabulka 11: Emise skleníkových plynů v Gg CO ₂ ekv.....	52
Tabulka 12: Derogace emisních povolenek v letech 2013 - 2020.....	53
Tabulka 13: Průměrná cena elektřiny pro domácnosti v Kč / kWh a průměrné mzdy v Kč.....	56
Tabulka 14: Porovnání průměrných plánovaných a skutečných cen tepla z pevných paliv u domácností	57
Tabulka 15: Průměrná cena tepla podle paliv pro domácnosti.....	58
Tabulka 16: Průměrné výdaje domácností na energie (Kč/rok) / procentní podíl z celkového rozpočtu domácností.....	61
Tabulka 17: Odhad průměrného zvýšení výdajů na energie - EDR 2007/2011 (v %)	61

Tabulka 18: Zvýšení výdajů na energie domácností v důsledku EDR.....	63
Tabulka 19: Ceny elektřiny pro domácnosti.....	64
Tabulka 20: Konečná spotřeba domácností.....	64
Tabulka 21: Zvýšení výdajů domácností.....	65
Tabulka 22: Roční náklady na vytápění v roce 2014.....	66
Tabulka 23: Průměrné zvýšení cen v průmyslu.....	69
Tabulka 24: Průměrné zvýšení výdajů pro průmysl.....	70

14 PŘÍLOHA

14.1 Přehled sekcí, subsekcí a oddílů Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ).

- A** ZEMĚDĚLSTVÍ, MYSLIVOST, LESNICTVÍ
 - 01 - Zemědělství, myslivost a související činnosti
 - 02 - Lesnictví a související činnosti
- B** RYBOLOV A CHOV RYB
 - 05 - Rybolov, chov ryb a související činnosti
- C** TĚŽBA NEROSTNÝCH SUROVIN
- CA** TĚŽBA ENERGETICKÝCH SUROVIN
 - 10 - Těžba uhlí, lignitu a rašeliny
 - 11 - Těžba ropy, zemního plynu a související činnosti kromě průzkumných vrtů
 - 12 - Těžba a úprava uranových a thoriových rud
- CB** TĚŽBA OSTATNÍCH NEROSTNÍCH SUROVIN
 - 13 - Těžba a úprava ostatních rud
 - 14 - Těžba a úprava ostatních nerostných surovin
- D** ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL
- DA** VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ A NÁPOJŮ, TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ
 - 15 - Výroba potravinářských výrobků a nápojů
 - 16 - Výroba tabákových výrobků
- DB** VÝROBA TEXTILÍ, TEXTILNÍCH A ODĚVNÍCH VÝROBKŮ
 - 17 - Výroba textilií a textilních výrobků
 - 18 - Výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin
- DC** VÝROBA USNÍ A VÝROBKŮ Z USNÍ
 - 19 - Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi
- DD** ZPRACOVÁNÍ DŘEVA, VÝROBA DŘEVAŘSKÝCH VÝROBKŮ KROMĚ NÁBYTKU
 - 20 - Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků
- DE** VÝROBA VLÁKNINY, PAPÍRU A VÝROBKŮ Z PAPÍRU; VYDAVATELSTVÍ A TISK
 - 21 - Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru
 - 22 - Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahraných nosičů
- DF** VÝROBA KOKSU, JADERNÝCH PALIV, RAFINÉRSKÉ ZPRACOVÁNÍ ROPY
 - 23 - Výroba koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy
- DG** VÝROBA CHEMICKÝCH LÁTEK, PŘÍPRAVKŮ, LÉČIV A CHEMICKÝCH VLÁKEN
 - 24 - Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken

- DH** VÝROBA PRYŽOVÝCH A PLASTOVÝCH VÝROBKŮ
25 - Výroba pryžových a plastových výrobků
- DI** VÝROBA OSTATNÍCH NEKOVOVÝCH MINERÁLNÍCH VÝROBKŮ
26 - Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
- DJ** VÝROBA ZÁKLADNÍCH KOVŮ, HUTNÍCH A KOVODĚLNÝCH VÝROBKŮ
27 - Výroba základních kovů a hutních výrobků
28 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení)
- DK** VÝROBA A OPRAVY STROJŮ A ZAŘÍZENÍ J. N.
29 - Výroba a opravy strojů a zařízení j. n.
- DL** VÝROBA ELEKTRICKÝCH A OPTICKÝCH PŘÍSTROJŮ A ZAŘÍZENÍ
30 - Výroba kancelářských strojů a počítačů
31 - Výroba elektrických strojů a zařízení j. n.
32 - Výroba rádiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů
33 - Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů
- DM** VÝROBA DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ A ZAŘÍZENÍ
34 - Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů
35 - Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení
- DN** ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL J. N.
36 - Výroba nábytku; zpracovatelský průmysl j. n.
37 - Recyklace druhotných surovin 35
- E** VÝROBA A ROZVOD ELEKTŘINY, PLYNU A VODY
40 - Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie
41 - Shromažďování, úprava a rozvod vody
- F** STAVEBNICTVÍ
45 - Stavebnictví
- G** OBCHOD; OPRAVY MOTOROVÝCH VOZIDEL A VÝROBKŮ PRO OSOBNÍ POTŘEBU...
50 - Obchod, opravy a údržba motorových vozidel; maloobchodní prodej pohonných hmot
51 - Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel)
52 - Maloobchod kromě motorových vozidel; opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost
- H** UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ
55 - Ubytování a stravování
- I** DOPRAVA, SKLADOVÁNÍ A SPOJE
60 - Pozemní a potrubní doprava
61 - Vodní doprava

- 62 - Letecká a kosmická doprava
- 63 - Vedlejší a pomocné činnosti v dopravě; činnosti cestovních kanceláří a agentur
- 64 - Spoje
- J** **FINANČNÍ ZPROSTŘEDKOVÁNÍ**
 - 65 - Finanční zprostředkování kromě pojišťovnictví a penzijního financování
 - 66 - Pojišťovnictví a penzijní financování kromě povinného sociálního zabezpečení
 - 67 - Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním
- K** **ČINNOSTI V OBLASTI NEMOVITOSTÍ A PRONÁJMU; PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI**
 - 70 - Činnosti v oblasti nemovitostí
 - 71 - Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, pronájem výrobků pro osobní potřebu a pro domácnost
 - 72 - Činnosti v oblasti výpočetní techniky
 - 73 - Výzkum a vývoj
 - 74 - Ostatní podnikatelské činnosti
- L** **VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBRANA; POVINNÉ SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ**
 - 75 - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
- M** **VZDĚLÁVÁNÍ**
 - 80 - Vzdělávání
- N** **ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE; VETERINÁRNÍ ČINNOSTI**
 - 85 - Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti
- O** **OSTATNÍ VEŘEJNÉ, SOCIÁLNÍ A OSOBNÍ SLUŽBY**
 - 90 - Odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti
 - 91 - Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.
 - 92 - Rekreční, kulturní a sportovní činnosti
 - 93 - Ostatní činnosti
- P** **ČINNOSTI DOMÁCNOSTÍ**
 - 95 - Činnosti domácností jako zaměstnavatelů domácího personálu
 - 96 - Činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky pro vlastní potřebu
 - 97 - Činnosti domácností poskytujících blíže neurčené služby pro vlastní potřebu
- Q** **EXTERITORIÁLNÍ ORGANIZACE A INSTITUCE**
 - 99 - Exteritoriální organizace a instituce